

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

Izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 89

Maribor, dne 5. avgusta 1910.

Letnik II.

Narodnostni sporazum in socialna demokracija.

Marsikak optimist je z nekim tihim zadovoljstvom pozdravil čez 80 poslancev močno socialdemokratsko delegacijo, ki je prišla v ljudsko zbornico, ker je bil uverjen, da se bo narodnostno vprašanje hitro in brez posebnih težav rešilo. Tudi socialna demokracija sama je nekam samozavestno proglašala, da je edino ona poklicana v rešitev tega najbolj kočljivega avstrijskega problema.

Sedaj smo že v drugi polovici sedanje legislative periode, a o kakem narodnostnem premirju ali celo sporazumu ni ne duha ne sluha. Nemška gospodarska želja je prejšnje derutne razmere še poslabšala in ustvarila položaj, ki je naravnost nevzdržljiv in kriči po razjasnitvi, a rešitvi ni.

Upanje optimistov je bilo iluzorično. Socialna demokracija se je izkazala kot popolnoma nezmožna reševalnica narodnostnih prepirov. Vsa zmedenost in nerealnost njenih principov se je jasneje kot kje drugod pokazala pri tem vprašanju. Ne le, da socialna demokracija ni mogla tožadevno nič vplivati na druge stranke, je narodnostno vprašanje zaneslo v njene lastne vrste nevaren in kritičen razpor.

Ne smemo misliti, da je napetost, ki je nastala med češkimi in nemškimi sodrugji, samo momentana posledica kakšne hipne razdraženosti. Spor je globokejši in se bo dal zelo težko premostiti. Listi čeških socialnih demokratov pišejo zelo ostro in odločno proti svojim nemškim tovarišem. Glavno glasilo avstrijske socialne demokracije „Arbeiter-Zeitung“ je do zadnjega časa pisala zelo spravljivo in ni reagirala na razne napade od češke strani, gotovo v upanju, da se bo vso soc.-dem. praznoto odkrivajoča zadeva mirnim potom poravnala. Tudi razni voditelji, kakor Adler, Renner in drugi so se mnogo trudili, da bi odgnali pretečo nevarnost, toda kakor se zdi, vse zastoj. Vsaj pisava „Arbeiter-Zeitung“, ki je postala bolj odločna nasproti češkim upornežem, opravičuje naše domnevanje.

PODLISTEK.

Kuharica in policaj.

Iz angleščine.

(Konec.)

Z obratno pošto sem prejel sledeči odgovor od župnika:

„Cenjeni gospod! V danih okoliščinah se čutim dolžnega, da vam zaupno sporočim, o čemur so Priscillini prijatelji zaradi nje same do sedaj molčali.

Zebedaeus je bil nekje blizu v službi. Žal mi je, da moram reči o možu, ki je tako žalostno končal, toda njegovo vedenje nasproti Priscilli je pričalo, da je moral biti ničvreden in brezsrčen lopov. Bila sta zaročena in on jo je skušal, kakor moram pristaviti, z obljubo zakona zapeljati. Njena čednost pa se je branila in delal se je, kakor da se sramuje samega sebe. Oklic se je vršil v moji cerkvi. Prihodnjega dne pa je Zebedaeus izginil in jo brezsrčno zapustil. Ker je bil zelo poraben človek, mislim, da je kmalu zopet dobil kako službo.

Prepuščam vam samemu, da si predstavljate, kako zelo je morala trpeti uboga deklica vsled sramote.

Ko se je z mojim priporočilom podala v London, se je oglasila na prvi oglas, ki ga je brala, in bila tako nesrečna, da je začela svoje službovanje v isti hiši, v kateri se je, kakor povzamem iz časniških poročil o umoru, nastanil Zebedaeus s svojo ženo, s katero se je poročil, potem ko je zapustil Priscillo.

„Arbeiter-Zeitung“ od srede dne 3. t. m. v daljšem članku razmotriva, ali ni početje čeških sodrugov izdajstvo nad stanovskim značajem stranke. To pomenja veliko. Stanovska vez je temeljni kamen vsega socialdemokratskega gibanja. Ako hoče kdo ta temelj okršiti in razrušiti, potem ne spada v stranko, to je jasna konsekvence in tendenca članka v „Arbeiterci.“ Ali bodo pa hoteli umeti češki sodrugji ta migljaj s kolom, je bolj dvomljivo. Z gotovostjo že skoro lahko trdimo, da v Avstriji nimamo več enotne socialistične stranke, ampak ima vsak narod svojo lastno socialdemokratsko strujo, ki po nekod, posebno v obmejnih krajih, tekmuje z raznimi narodno-radikalnimi elementi v radikalizmu.

Kje naj pa iščemo vzroke za ta popolen kolaps rudeče internacionale. Priznati moramo, da je med socialdemokratskimi inteligenti mnogo zanimanja za narodnostni sporazum. V zadnjih desetletjih ni izšlo od nikoder toliko načrtov in nasvetov, kako rešiti narodnostne spore, kakor od te strani. Dr. Bauer, dr. Renner in še mnogi drugi so izdelali podrobne načrte za narodno avtonomijo. Tudi na raznih svojih kongresih se je socialna demokracija veliko posvetovala o narodnostnem vprašanju. Sklepale so se resolucije in sprejele so se programatične točke, a kakor se sedaj kaže, vse brez pravega haska. Bilo je vsepovsod mnogo lepo doneče teorije, a manjkalo je pravega, res objektivnega duha. Narodno prepričanje raznih rudečkarjev, posebno v obmejnih krajih, se je vdejavalo popolnoma drugače, kakor je določeno v papirnatih resolucijah. V praktičnem življenju ni bilo one popolne enakopravnosti med recimo slovenskimi in nemškimi socialdemokrati, kakor je zasigurana v programu. Gospodujoča narodnost hoče imeti tudi v socialdemokratski organizaciji prvo in glavno besedo.

Pri nas na jugu se posebno jasno kažeta dve tendenci: V krajih, kjer pride slovenski delavec v stik z nemškimi socialdemokrati, se ta radi preočitega potiskanja nemščine v ospredje sčasoma ponemči, v krajih, kjer pride v dotiko z italijanskimi, se iz ravno tega vzroka poitalijanči.

Bodite zagotovljeni, da ste na tem, da se zvezete z izvrstno deklico, in sprejmite moje najboljšje želje k svoji prihodnji sreči.

Po tem je bilo jasno, da niso niti župnik, niti stariši, niti prijatelji vedeli o kupcu noža. Ničvrednež, ki je edini vedel resnico, je bil mož, ki je od nje zahteval, da bo njegova žena.

Samemu sebi sem bil dolžan — vsaj zdelo se mi je tako — da odstranim vsako sumnjo, da sem jo tudi jaz tako lopovsko zapustil. Kakor tudi je utegnili biti neljubo, čutil sem vendar, da jo moram še enkrat in zadnjikrat videti.

Bila je pri svojem delu, ko sem stopil v njeno sobo. Ko sem odprl vrata, je skočila pokonci, njena lica je zalila rudečica in njene oči so ljuto zažarele. Šel sem proti njej in ona mi je pogledala v obraz. Zaradi njegovega izraza je molčala.

Jaz pa sem govoril v najkrajših besedah, ki sem jih mogel najti.

„Bil sem v prodajalni nožarja v Waterbanku“, sem dejal. „Tam se nahaja popolnoma v vašem rokopisu še nedovršeni napis na nožu. Z eno samo besedico bi vas zamogel spraviti na vešala, toda — Bog mi odpusti — jaz te besedice ne morem izgovoriti!“

Ona je naenkrat smrtno prebledela, njene oči so osteklenele in se povečale kakor oči osebe v hudi mrzlici. Stala je nepremično in molče pred menoj.

Brez vsake nadaljnje besede sem vrgel napis v ogenj. In molče sem odšel. Nikdar več je nisem videl.

VIII.

Toda nekoliko dni pozneje sem slišal o njej. V njeno pismo sem že davno sežgal. Želel bi, da bi ga mogel tudi pozabiti. Toda ostal mi je v spominu. Ako

Ta nezdrav in protinaraven proces, ki je rak-rana na našem narodnem telesu, je vzbudil protipor. Socialdemokratska stanovska zavest je gotovo moč, ki trdno drži razne delavske sloje, a tudi narodnega momenta ne smemo podcenjevati. Čas, v katerem živimo, je nekako najbolj označen z krepko probujeno narodno zavestjo. Akoravno hočejo stanovski interesi delavca pritisniti k socialdemokratski organizaciji, se vendar upre pri mnogih njihovih narodni čuti. Slišijo in čitajo o narodni enakopravnosti, ko pa stopijo v faktilčno življenje, vidijo, da so krogi, v katere so zašli, v narodnem oziru pristranski in mnogokrat ravno tako nestrpni, kakor tako zasmehovani meščanski. To spoznanje jim razbistri vso praznoto socialdemokratskih teorij, ki v resnem življenju navadno dožive popolen bankrot in lahkega srca otrsejo prah socialdemokratske organizacije iz svojih črevljev.

Ta proces se vedno pogosteje ponavlja. Posebno pri Čehih, ki so narodno skoro najbolj probujen narod, opazamo, kako se javlja odpor proti mednarodni socialdemokraciji, ki pri važnih kulturnih zadevah — spominjamo na glasovanje o Stranskyjevem predlogu, ki je zahteval podporo za Komenskyjeve šole na Dunaju — ne morejo zatajiti svoje narodne nestrpnosti in proti vsem svojim teorijam in programatičnim izjavam zadajo krepko zaušnico svojim drugorodnim stanovskim tovarišem.

Pri razmerah, kakor faktilčno obstoje, si pridobiva pri vseh trezno mislečih vedno več tal prepričanje, da socialna demokracija ni obljubljena reševalnica iz narodnostnih bojev. Stranka, ki propagira najhujši materializem, ki vzbuja vse sebične človeške strasti, pač ne more imeti v sebi one vzvišene, neegoistične, izravnalne in pomirjevalne sile, ki je nujna potreba vsakega poštenega narodnega premirja in sporazuma.

Ali ste že odposlali položnico „Slovenski Straži“?

umrjem pri zavesti, bo Priscillino pismo moja zadnja misel na tem svetu.

V obče se je v njem ponavljalo, kar mi je pa tudi povedala, da je kupila nož kot spomin za Zebedaeja namesto podobnega noža, katerega je izgubil. V soboto ga je kupila, pa ga je pustila pri nožarju, da ureže napis. V nedeljo je bila oklicana, v ponedeljek jo je pa Zebedaeus zapustil. Hitela je nato k nožarju in mu sredi dela iztrgala nož iz rok.

Samo ona je vedela, da jo je Zebedaeus vnovič zalil, ko je prišel s svojo ženo v hišo, kjer je služila. Ker pa jo je delo vedno zadrževalo v kuhinji, ni Zebedaeus nikdar zvedel, da je bila Priscilla v isti hiši vposljena.

Sporočam tu samo zadnje vrstice njenega pri-znanja.

„Hudoben duh me je navdahnil, ko sem na poti v svojo spalno sobo preiskala njihovih vrat in jih našla nezaklenjena. Poslušala sem nekoliko časa in gledala v sobo. Pri ugašujoči luči sveče sem videla obadva, enega spečega v postelji, drugega poleg kamina. Imela sem ravno nož v roki, in šinila mi je v glavo misel, da bi izvršila dejanje, radi katerega bi mogla žena priti na vešala. Noža nisem mogla več izvleči iz trupla, ko je bilo dejanje izvršeno. Pomnite pa, da sem vas v resnici ljubila. Ko ste me vprašali, ali hočem postati vaša žena, nisem rekla da, ker vendar niste mogli svoje lastne žene pripraviti na vešala, ako bi navsezadnje našli, kedo je Zebedaeja umoril.“

Od tedaj nisem ničesar več čul o Priscilli Thurlby. Ne vem ali je še živa ali mrtva.

Mnogo ljudi pač misli, da zaslužim jaz sam, da pridem na vislice, ker nje nisem pripravil nanje.

Naša živinoreja.

Po zadnjem štetju z dne 3. junija 1902 ima Avstrija okrog 18 milijonov glav živine in sicer 1.540.931 konjev, 9.025.257 goveje živine, 2.904.346 ovac, 4 milijone 265.095 svinj in 826.756 koz.

Iz teh števil se da posneti, kako veliko vrednost ima avstrijska živinoreja. Denarna vrednost živine znaša več sto milijonov kron. Živina pa nima samo kapitalne vrednosti, ampak je še tem več vredna, ker nudi delavno silo in daje mleko, surovo maslo, sir, meso itd. Za razvoj živinoreje se je treba zagadeti zelo zanimati in skrbeti, da se živinoreja ne ohrani samo na sedanji višini, ampak se še povzdigne, in sicer kvantitativno in kvalitativno. Če bi stanje naše živinoreje nazadovalo, bi bil to težak udarec ne samo za kmetijstvo, ampak za vso državo sploh.

Ako se postavimo na to edino pravo stališče, nam je takoj jasno, da je živinorejec opravičen in primoran, se boriti proti vsem okoliščinam, ki bi uplivala na padanje cen živine in škodovala živinoreji.

Ena najvažnejših zadev vsega našega narodnega gospodarstva je, da skrbimo, da bi se število živine pomnožilo in se zabranilo padanje cen živine. Logična posledica tega je, da se živinorejci zoperstavljajo trgovskim pogodbam s Srbijo in drugimi balkanskimi državami, potem katerih bi imel tuj uvoz več ugodnosti. Ker ima naša živinoreja glede kvalitete mnogo večjo vrednost kot balkanska, tudi iz tega stališča uvoz one živine v Avstrijo ni upravičen. Nadalje so sanitarne razmere v naši državi glede živinoreje vsaj kolikor toliko zadovoljive, a v balkanskih državah razsajajo skoraj vedno razne kužne bolezni. Če se hoče čuvati našo zdravo živino, se ne sme nikdar dovoliti uvoza žive živine.

Kar se tiče visokih cen mesa, tudi uvoz balkanske živine ne boče cen znižal; saj je znano, da mesarji ne odnehajo od cen, katere so enkrat nastavili. Saj je vendar znano, da so že mnogokrat cene živine zelo občutno padle, n. pr. leta 1909, a mesarjem ni prišlo na um, da bi le količjak znižali cene mesu. Razni spekulanti, ki pod pritiskom prebivalcev mest in velikih industrijskih krajev, delujejo na to, da bi se odprle meje tudi za živo živino, bi radi delali velike dobičke na račun naših živinorejcev in niti ne pomislijo, kaka nesreča bi bila, če bi se s tujo živino okužila naša zdrava domača pasma. Nastala bi lahko velika katastrofa za živinorejce in nevarnost, da bi postalo meso še dražje.

Skrb naših gospodarskih organizacij naj bo, da se živinoreja čimprej povzdigne kvantitativno in kvalitativno na višjo stopinjo. Če bo v Avstriji dovolj boljše živine, bode zadovoljen živinorejec in konsument.

Martin Luther o reformacijski dobi.

Vesoljno svobodomiselstvo se še vedno zgraža radi boromejske enciklike. Akoravno dožive hujskajoči pastori skoro povsod blamaže, ker se v svojih govorih spuščajo v take surovosti in peklenske zlobnosti, da odbijejo celo vse treznejše in objektivnejše pristase, vendar še nočejo odnehati. Njihove vsenemško-protestantovske težnje rabijo nove hrane, zato se mora papeževo encikliko izrabljati do absurdnosti.

Da bodo naši čitatelji videli, kako je ves protestantovsko-svobodomiselni krik izvit iz trte, kako je

Hipnotiziran.

Jakob Blarket je sedel zamišljen v zakotni gostilni v Texasu in se igral z revolverjem. Od časa do časa je pogledal skozi okno, kakor bi koga pričakoval.

A zdelo se je, da mu samota zelo ugaja in da bi mu bilo najljubše, če bi ga pustili vsi ljudje pri miru.

Odkar je namreč Jakob Blarket bogatega Pancerja zvečer v temi sicer uljudno a resno poprosil, naj mu vzpričo revolverja s težko denarnico pomaga — prosil je seveda samo na „posodo“ in ker je bil revolver za poroka, seveda tudi dobil — je minilo šele dvajset ur in ni še bilo gotovo, da policija, ki ima — kakor znano — povsod svoj nos, ne izve tudi za Blarketovo „posojilo“.

Blarket se je prepričal, da je res nekaj na tem, da napravlja denar bogatinom le premnogokrat samo skrbi. Imel je samo 5 dolarjev in nekaj bakra, a 590 dolarjev, ki si jih je „izposodil“ pri Pancerju, mu je napravljal skrbi.

Kdo mu more povedati, da skupuh Pancer nima zapisanih številke posamnih bankovcev? Kako lahko bi se on potem pri menjavanju vjel! — Ali če bi še kdo . . .

Vrata so se odprla in prikazala se je postava, bolj podobna duhu kakor človeku. Dolga postava kakor prekija, suha kot trska, z rokami do kolen segajočimi, upadlega lica, udratih oči, ki so žarele iz globokih votlin kakor ogelje; na glavi klobuk, da so njega kraji pokrivali skoraj vsa pleča.

Zahteval je zganja. Čez pol ure sta bila že v živahnem pogovoru in Blarket je vedno bolj pazljivo poslušal. Saj pa je tujec tudi znal pripovedovati čudovite stvari,

vse ogorčenje radi „žaljevih napadov“ svetega očeta umetno inscenirano, hočemo navesti iz Martin Lutrovih del nekoliko citatov, ki se nanašajo na reformacijsko dobo in na prve protestante.

V začetku četrtega zvezka (zbranih Luthrovih del čitamo med njegovimi biblijskimi reki sledečo sodbo: „Mnogo jih hodi okrog, o katerih sem vam rekel, — jokaje moram to ponavljati — da so sovražniki Kristusovega križa, katerih smoter je vničenje vere, kojih Bog je želodec.“

Leta 1522 je priznal v Erfurtu reformatorju Gangu: „Moč besede se pri nas vseh ne kaže nič ali pa še le zelo malo, kar se mi zdi zelo čudno. Mi smo v resnici ostali kakor smo bili prej: trdi, neobčutljivi, nepotrpežljivi, pohlepni, pijančevanju udani, v življenju neredni in prepirljivi.“

V svojem komentarju k peti Mojzesovi knjigi piše Luther: „Med protestanti ni nikogar, ki bi ne bil sedemkrat slabejši, kakor je bil prej, dokler ni k nam prestopil. Vsakdo si prilašča tujo lastnino, laže, slepari, pijančuje in se vdaja strastem, kakor da ni slišal svete besede. Komaj smo se otresli ene duševne bolezni, že jih je sedem, ki so hujše kakor prejšnja, ki pridejo na njeno mesto. Pri knezih, velikaših, meščanih in kmečkem ljudstvu lahko to vidimo. Vse živi v največji brezskrbnosti brez misli na Boga in brez strahu pred njegovo jezo.“

O svojih pridigarjih je pisal Luther leta 1524: „Pri izvrševanju krščanske ljubezni so tako mrzli in se vdajajo takemu perverzemu paganskemu življenju, da napravijo brezdomno več slabega kakor pa dobrega.“

Na nekem drugem mestu se na sledeč način izraža o njih: „Človek bi v resnici trdil, da so postali zato pastori, da lahko skrbijo za svoj želodec in uživajo dobrote življenja, kakor so to delali pod papežem“, ter jih naravnost imenuje: „Požrešne sužnje mesa, pse in s . . .“, ki si niso ohranili od evangelija ničesar drugega kakor strahopetno, mesu udano svobodo.“

Navedli bi lahko še celo kopico enakih in tudi ostrejših Luthrovih izrekov o reformaciji in njenih glavnih stebrih, a v karakterizacijo stvari same to zadostuje. Vsak pameten in objektivno misleč človek mora pač že po teh sicer maloštevilnih a krepkih citatih priti do prepričanja, da je ves krik proti boro-mejski encikliki samo pesek v oči in humbug, ki naj pomaga losvonromstvu na noge, ker drugače bi se morala vsa ta gonja obrniti proti Luthru, ki je v resnici žalil protestantizem in nemštvo. Nemški frajzin pri svojih bojih pač nikoli ne zbira orožja. Vsa sredstva so mu dovoljena, ako se gre za oškodovanje narodnega ali verskega nasprotnika.

Revolta.

Člani Plojevega kluba so sedaj na delu, da v njim uslužnih listih revoltirajo proti jugoslovanski obstrukciji, katero so ti sami večkrat sklenili v svojem klubu, jo v takozvanem vseučiliškem klubu soglasno zopet odobrili, v Slovanski Uniji glasovali za njo ter jo tudi kolikor toliko faktično izvajali. Že marsikateri dogodka za časa obstrukcije so v nekaterih vzbudili domnevanje, da se bo kljub vsem sklepom od izvestne strani začelo zopet na prav zvit način intrigirati. Domnevanja so postala resnica in sedaj vidimo prave sadove teh intrig, da namreč listi nekaterih članov Plojevega kluba z vso vehemenco nastopajo proti obstrukciji. Proti znanim intrigantom in revolverjem se bo vendar moralo enkrat odločno govoriti od str-

„Čudovito, pravim, neverjetno! Večje umetnosti in človeku bolj koristne gotovo še niso iznašli kakor je hipnotizem. Jaz grem na primer v Washington, se vstopim pred vladno palačo, predsednik pride ven, pogledam ga hipnotično; on se obrne, imenuje me za državnega blagajnika in mi prinese še kar sam nekaj denarja!“

„To hočete sedaj poskusiti?“ je vprašal Blarket oprezno.

„I seveda, zato pa potujem tje kaj“, mu je potrdil tujec.

„Kako pa izpeljete vso to čudno stvar, učeni gospod?“

„Da, vidite, ravno to je hipnotizem. Pogledam človeka, zagovorim par skrivnostnih besedi, in on je hipnotiziran, to se pravi, on mora storiti vse, kar jaz hočem. Poskusil sem že večkrat. Zadnjič pri sodniku Odeana v Texasvillu. Saj veste, da se on šali. Mislim me je radi male nepravilnosti zapreti v desetletno ječo . . .“

„In kaj se je potem zgodilo?“ je hlastno vprašal Jakob.

„I, no, hipnotiziral sem ga in konec je bil ta, da mi je dal izpričevalo, da sem najpoštenjši človek med vsemi prebivalci Združenih držav. Ali sem hotel še kaj več?“

„Ali bi me hoteli naučiti hipnotizirati, saj vam bom plačal?“ je dejal Blarket, ki je takoj spoznal veliko korist čudnega hipnotizma za svoje vsestransko „rokodelstvo.“

„I, zakaj pa ne, če bo denar takoj?“ je dejal tujec.

„Dobro! A prej boste naredili vdričo mene eno poskušnjo, da se prepričam na lastne oči, če je res, kar govorite o tej stvari, — sicer pa tudi to ne boče zastoj!“

ni naroda, kajti to se ne more pripustiti, da bi se za hrbtom delala vedno druga politika, nego v obraz. Intrige so jugoslovanski delegaciji vzele že mnogo uspehov, in sedaj so zopet intrige, ki skušajo oslabilo pozicijo jugoslovanske delegacije na Dunaju. Intrigantsko politiko so zmožni delati samo možje, ki ljubijo le sebe, narod jim je le sredstvo za dosego egoističnih namenov. Lažejo narodu, da povzdigujejo sebe in ponižujejo one, ki se res trudijo za napredek svojega ljudstva.

Politični pregled.

Slovanska Jednota.

Iz čeških krogov prihaja vest, da se namerava sklicati parlamentarna komisija Slovanske Jednote koncem avgusta h konferenci, na kateri naj bi se posvetovali, kako stališče naj zavzema Slov. Jednota v jesenskem državnozbornem zasedanju.

Parlamentarna večina.

Vse skrbi naše nemško-nacionalne vlade se sedaj sučeje okrog povečanja parlamentarne večine, katere sedaj de fakto ni. „Tagespošta“ od 5. t. m. prinaša izjavo nekega nemškega parlamentarca. Ker se tiče ravno parlamentarne večine in ker kaže vso nemško-nacionalno nestrpnost, jo beležimo: Politična kampanja se bo začela že 20. t. m. s posvetovanjem ministrskega predsednika s Poljaki. V vladnih krogih gojijo upanje, da se bo dalo doseči sporazumljenje med vladno in Poljaki z ozirom na gradbo kanalov. Vlada je uverjena, da bo Poljski klub opusil svoje zadnje zahteve, ako se bo dalo Galiciji gospodarski koncesiji. Tem konferencam, ki bodo okrepile vladno večino, bodo hitro sledili zelo resni dogovori vlade s strankami glede povečanja delavne večine. Kakor se glasi v informiranih krogih, se bo stopilo v prvi vrsti s češko katoliško narodno stranko v stik. Vodilni možje te frakcije so dali uvideti na pristojnih mestih, da bi bili pod gotovimi pogoji pripravljeni, stopiti v vladno večino. Med drugimi zahtevajo, da bi dobil portfelj poljedelskega ministra neki njihov parlamentarec, češki ministerkranj naj bi pa postal kak njihov, izven parlamenta stoječ pristaš. V nemško-nacionalnih krogih vlada soglasno mnenje — in to mnenje je baje razširjeno tudi v vladnih krogih — da bi bilo imenovanje kat. nar. Čeha za poljedelskega ministra enako odkupu opozicijske skupine, kar se ne sme zgoditi.“

Prvi odkup kmetov v Bosni.

Veleposestnik aga Firbegović se je odločil, da dovoli svojim kmetom odkup posestev pod pogoji, kakršni so predlagani v predlogi glede odkupa kmetov v Bosni.

Kmetje so bili s tem predlogom svojega gospodarja zadovoljni in dne 2. t. m. so se že napravile tozadevne kupne pogodbe. Kupnina znaša skupaj K. 47.515.

To je prvi odkup kmetov v Bosni.

Kitajska in rusko-japonska pogodba.

V kitajskih vladnih krogih narašča vznemirjenje radi rusko-japonske pogodbe, ker se vedno bolj utrjuje prepričanje, da se je ta pogodba sklenila samo v to, da si Rusija in Japonska med sabo razdelita odločilni vpliv v Mandžuriji.

Kitajska vlada je zaradi tega jela pošiljati na mejo vojaštvo.

Tujec je takoj vpri oči v gostilničarja, ki je stal pri vratih in molče poslušal pogovarjanje gostov, naredil po zraku z roko kolobar in v kolobar nekaj križ-kražov in dejal:

„Sedaj stori, kar sedaj mislim!“

Gostilničar je odšel in se vrnil s steklenico Jamaika ruma.

„Ali vidite sedaj, gospod Blarket, kako hitro uboga! To je moja najpriljubljenejša pijača“, se je nasmehnil tujec.

Tudi Blarket je bil zadovoljen z vspehom.

Pričela sta se pogajati za ceno, za katero ga bo naučil tujec hipnotizma. Dolgo sta se pričkala semtertja, a končno sta se zedinila na 25 dolarjev in vso pijačo, kar jo bosta izpila. Prišel se je pouk.

„Hipnotizem je največja umetnost sedanjosti, preteklosti in prihodnosti“, je modroval tujec, „in tam se godi vse s pomočjo duhov, brez žic, elektrike, sopara, pomočnikov ali stroškov. Ne potrebujete čisto nič drugega, kakor oči, obe vaši roki, veselje in trdno voljo. Recimo, da imate vi sosedo, ki zelo nerad vidi, da greste vi včasih k njegovim hruškam v vas. Lepega dne ga obiščete, in ko vam bo stal nasproti, vprite vanj svoje oči, vzdignite polagoma desno roko v višino njegovega ušesa, naredite tri kolobare v zraku tako velike, da bi on lahko svojo glavo skozi dejal; obenem z levó roko trikrat presekaite zrak. Potem si mislite, kaj vam mora narediti. Kmalu bo dejal: „Sosed Blarket, vam li morem postreči s hruškami s svojega vrta?“ In tako mora vsakdo, katerega boste hipnotizirali, storiti do pičice vse natančno, kar mu ukazete.“

Molče je poslušal Blarket veliko učenost in že med poučevanjem delal z roko kolobare.

„Vi imate pa dobro glavo“, je dejal tujec in spravi onih 25 dol. in pristavil:

Bosanski sabor odgođen.

Dne 4. avgusta je dogotovil sabor proračunsko debato ter je sprejel proračun z veliko večino v drugem in tretjem branju. Izdatke je znižal za 45.000 K, dohodke pa zvišal za 54.000 K. Sabor je protestiral proti pokončevanju gozdov. Nato je prečital predsednik dopis deželnega šefa, s katerim se naznanja cesarska odločba, da se sabor odgodi. Z „Živio“-klici so se poslanci razšli.

Akcija rumunskega metropolita Metianu za narodno-Prpriprave za jesen.

„Hrvaška korespondenca“ poroča: „V poljskih krogih se govori, da bodo sklicani deželni zbori dne 20. septembra k dvatredenskem zasedanju.

Okoli 4. oktobra se bodo zbrale delegacije, med 14. in 18. oktobrom bo sklican državni zbor, ki bo pa zboroval samo do 3. novembra. Od 3. do 20. novembra bodo zopet zborovali deželni zbori, po 22. nov. bo pa zaključno zasedanje delegacij.

Ako bo državni zbor že v začetku delanezmožen, bo razpuščen in bodo v spomladi nove volitve.

stno vprašanje na Ogrskem.

Iz Budimpešte: Rumunski metropolit Metianu je skušal najti stika z ogrsko vlado in pomiriti narodnosti z vlado. Metropolit je obiskal ministrskega predsednika, potem naučnega ministra Zichy-ja in je z obema dalje časa konferiral. Zdi se, da akcija metropolita ni brezuspešna in da pride v kratkem med vlado in narodnostmi do nekih prijateljskih odnošajev.

Kor. „Keleti Ertösi“ poroča, da je izročil metropolit ministrskemu predsedniku in naučnemu ministru spomenico, ki navaja, sklicuje se na konkretne slučaje, one pritožbe, ki so jih Rumuni v zadnjih letih dvignili toliko na cerkvenem, kolikor na učnem polju.

Hrvaška kriza.

Ban Tomašić se je posvetoval z več člani hrvaško-srbske koalicije, a kakor vse kaže, dosejaj brez uspeha.

„Agramer Tagblatt“ piše namreč: Gospodje večinoma niso izpolnili nad, ki jih je stavil ban Tomašić na pogovor z njimi, ker ni dobro informiran, ako računa na needinost v koaliciji in če dela svoje načrte na možnost razdora v isti.

Tudi poslanci stranke prava, ki so zavzeli najzmernejše stališče, niso razpoloženi, da bi podpirali načrte bana Tomašića za sestavo pokorne večine.

„Obzor“ poroča, da se banu morda vendar-le posreči, da doseže sporazum s stranko prava. To bi imelo za posledico razpad koalicije.

Oseška „Narodna Obrana“ zagovarja sporazum z banom in tudi slavonski poslanci so za to.

Kriza bo trajala najbrž še dalje časa, ker je mnogo vodilnih poslancev zapustilo Zagreb in se pri vsej resnosti položaja drže raje znanega gesla: Procul negotiis...

Raznoterosti.

Osebna vest. Mil. gospod kanonik Jakob Kavčič je odšel v Gradec, kjer se mora podvreči nevarni operaciji. Želimo srečen izid in skorajšnjega popolnega ozdravljenja.

Osebna vest. Višji računski svetnik Anton Požnenel v računskem oddelku višjega deželnega sodišča v Gradcu je dobil naslov in značaj vladnega svetnika.

Iz šole. Nadučitelj pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah, g. Fr. Šijanec, stopi s 1. septembrom v pokoj in se naseli pri Sv. Andražu v Slov. gor.

Velezaslužni g. župnik Janez Kunc pri Sv. Juriju ob Ščavnici je bil imenovan dne 2. avgusta na dan sv. birne za knezošk. duhovnega svetovalca. Čestitamo!

„Želim vam veliko uspeha in še nekaj: hipnotizem deluje skozi zrak, ne pa skozi steklo!“

Blarket je vesel odšel.

Že si je slikal lepo prihodnost, ko mu ne bo treba nič skrbeti, ko bo vse dobil na migljaj.

Iz teh prijetnih sanj pa ga je vzdramila železna roka pravice in glas:

„V imenu postave aretirani radi oropanja gospoda Pancerja!“

Blarket je bil tako iznenaden, da je preteklo precej časa, predno se je zbrlhal.

Najprvo je bil jezen sam nase in na tujca, ki ga je učil hipnotiziranja tako zelo, (da je radi tega popolnoma pozabil na vsako previdnost.

Potem pa si je domislil, da lahko hipnotizira stražnika, kadar hoče, in potem ga mora izpustiti. A domislil se je še boljšega, spomnil se je, kako se je njegov učitelj rešil sodnika.

Dal se je mirno zapreti.

Dva dni pozneje je imel sodnik Odeana izreči svojo sodbo.

Tožen je bil navadnega ropa, in Pancer je prisegel, da je Blarket ravno tisti, ki ga je zadnjič oropal.

Vrhitega so pa našli v Blarketovih škornjih one bankovce, ki so bili Pancerju ukradeni. Rop je bil torej dokazan bolj kakor potrebno.

„Vaša krivda, Blarket, je dokazana; imate li še kaj na sreč?“ je dejal sodnik.

„Da! Jaz nisem izvršil ropa; to je le velika po-

Iz šole. Na šestrazrednici v Šoštanju je prosto mesto definitivnega učitelja. Šola je v drugem krajevnem razredu. Prošnje je vložiti do 1. septembra na krajni šolski svet v Šoštanju. — Pri Sv. Duhu v Halozah, drugi plačilni razred, je razpisano mesto definitivnega nadučitelja. Prošnje do 20. avgusta. — Na štirirazrednici pri Sv. Urbanu blizu Ptuja, tretji plačilni razred, je razpisano mesto učitelja, oziroma učiteljice. Prošnje do 31. avgusta na krajni šolski svet. — Razpisano je mesto učitelja in šolskega vodja na novoustanovljeni enorazredni ljudski šoli v Cirkoveh pri Škalah. Šola je v drugem plačilnem razredu. Prošnje do 1. septembra na krajni šolski svet v Cirkovcah pri Škalah. Prošnjik mora izkazati znanje slovenskega in nemškega jezika.

Hrvaška drama na jubilejnih slavnostih na Cetinju. Ansambel hrvaške drame v Zagrebu se napoti sredi tega meseca na Cetinje, kjer bo priredilo povodom knezovega jubileja pet predstav. Najzadnje vpripori hrvaško drama „Balkansko carico“, umotvor, ki ga je spisal knez Nikola sam. S skušnjami za to gostovanje so igralci pričeli v torek. Na povratku iz Črne gore bo hrvaška drama gostovala po vseh večjih mestih dalmatinskih.

Vedno večja postaja drznost Plojevega glasila. Temu listu se dozdeva, da sme že vse in vsakega onesnažiti s svojim smrdljivim blatom. Sedaj hofrat-skemu listu tudi ni več prav, da prem. knezoško po svoji modrosti in vesti prestavlja kaplane ter ne vpraša prej za mnenje pri „Slogi.“ Imputira mu celo, da se je dal vplivati po „Štajercu“, „Marburgerci“ in graškem „Tagblattu.“ Zadnji čas se „Sloga“ od celjskih listov razločuje samo v tem, da njo plačuje Ploj, a celjske liste tiskajo na dolg, pisava pa je povsod ista!

Smrt. V Ljubljani je umrl trgovec gospod Jernej Bahovec, brat tukajšnj. poštnega uradnika g. A. Bahovca. Naše sožalje!

Štajersko katoliško narodno dijaštvo. Občni zbor štajerskega pododbora Slovenske dijaške zveze se vrši letos dne 15. avgusta v Slovenski Bistrici v hotelu Avstrija. Ob 9. uri dopoldne je sveta maša, ob 10. uri pa zborovanje. Tovariši somišljeniki, prihitite ta dan od blizu in daleč na zborovanje in pokazite z obilno udeležbo, da tudi med štajerskim dijaštvom napreduje katoliška narodna misel. Tovariši, ki aktivno sodelujejo pri popoldanski igri, morajo pa priti seveda primerno prej.

Ljudsko veselico priredi katoliško narodno dijaštvo dne 15. avgusta po večernicah v Slov. Bistrici v hotelu Avstrija z zanimivim sporedom. Že to, da tu nastopi katoliško narodno dijaštvo, ki se je med našim ljudstvom tako priljubilo, nam zanesljivo obeta številne udeležbe. Osobito vrla kmečka dekleta in fantje iz bistriške in sosednih far bodo sigurno z veseljem prihiteli na prireditev njihovih tovarišev dijakov. Gotovo pa ne bodo tudi zaostali njihovi stariši, ki tudi sicer z veseljem posejajo prireditve poštene mladine.

Slovenske hranilnice, ki so v liberalnih rokah, so osnoval Zvezo jugoslovanskih hranilnic po vzoru Svaza českých spořitel. Nas zanima, da se je tej liberalni organizaciji priklopila tudi Južnoštajerska hranilnica v Celju. Pozneje se namerava osnovati tudi Osrednja banka jugoslovanskih hranilnic.

Zdaj vemo. Kakor blazen fantazira vsak dan „Narodni Dnevnik“ o politiki naših poslancev na Dunaju. Lepo je povedal zopet v sredo, ko piše: „Kaj je slovenska opozicija na Dunaju vredna, to smo že tisočkrat povedali: edino za to oponirajo klerikalci, da bi škodovali slovenskim naprednjakom.“ Zdaj vemo! Res grda politika naših poslancev, da ne pustijo liberalcev k vladnim jaslom in jim tako škodujejo. Sedaj vlada plačuje edino le Miloša Stieblerja kot učitelja za liberalno združništvo.

K „uboju“ v Vrbju pri Žalcu se nam poroča iz osrednje Afrike: Med ljudožrci silno vre. Rodovi,

mota. Saj imam dovolj sredstev, da si dobim poštenim potom lahko milijone.“

„Kakšna pa so tista sredstva?“ je vprašal sodnik smehljaše.

„K temu mi pomaga moja učenost“, se je samozavestno odrezal Blarket. „Prosim, da dovolite, da vam dokazem, in potem boste prepričani, da jaz nisem izvršil ropa.“

Sodnik se je smejal je dejal:

„O, prosim, kar pokažite nam svojo veliko učenost!“

In sedaj je pričel Jakob „hipnotizirati“ sodnika. Mahal je z rokami, delal kolobare in mrmral poleg:

„Ukažem ti, da me izпустиš, mi daš tvojo zlato uro za razžaljenje časti in izjaviš, da sem najbolj pošten človek v celi Ameriki!“

Da ves čas ni obrnil svojih oči od sodnika, se samoobsebi razume.

„No, ali ste končali?“ je vprašal sodnik in se smehljal.

„Da, da!“ je dejal Blarket, nestrpnost čakajoč „hipnotiziranja.“

„Dobro, Jakob Blarket; jaz ti prisodim deset let težke ječe!“

In Jakob Blarket je bil sam hipnotiziran. Stal je kakor okamenel, gluhi, nem in slep.

Stražnika sta ga morala skoraj nesti v celico, kjer je potem lahko premišljeval, zakaj njegovo hipnotiziranje ni imelo povoljnega uspeha.

med katerimi je „Narodni Dnevnik“ že močno razširjen, so silno ogorčeni in nepopisno razburjeni radi „klerikalnih tolovajev“, ki so brez vedenja vrhovnega poglavarja vseh ljudožrcov „ubili“ nedolžno „narodno žrtev“ Cokana, somišljenika in dobrega tovariša mnogih liberalnih dam in damic v Žalcu. Načelniki vseh okrajnih organizacij so se zbrali v nujno posvetovanje, da izrazijo svoje globoko ogorčenje nad tem „tolovajstvom“, posebno pa nad kaplanom Schreinerjem, ki je po prepričanju ljudožrcov kriv vseh pobojev v Evropi. V sredi posvetovanja se raznese glas, da je državno pravdnštvo v Celju zaplenilo „Narodni Dnevnik“, ob enem pa poslalo „popravek“, v katerem se na podlagi zdravniške izjave o priliki razparanja Cokanovega trupla trdi, da je Cokan umrl „naravne smrti.“ Strašen vihar ogorčenja se vzdigne ter stresa posvetovalni šotor; bliskajo se noži in bodala, in le s težavo se posreči predsedniku napraviti mir. Na predlog predsednika se sprejmeta dve resoluciji. Prva zahteva poslati posebno deputacijo v Avstrijo in zahtevati telesa dr. Bračiča, Hohnjeca, Jeharta, Korošca, Peska, Schreinerja in Verstovškega, živa ali mrtva, da se pri prvi liberalni veselici v prid Ciril-Metodariji spečejo. Druga priporoča razposlati posebne pole za nabiranje prispevkov med vse rodove ljudožrcov naprednega mišljenja v svrhu nakupa čevljarskih nožev in gnojnih vil, ki se naj potem brezplačno razdelijo vsem naprednim razširjalcem liberalne omike in dostojnosti. O vspehu nabiranja poročamo prihodnjič.

Ciril-Metodarija se v zadnjem „Slovenskem Braniku“ krega nad Slovenskim planinskim društvom, ker je izdalo to društvo v najnovejšem času tudi svoj kolek.

Troti, o katerih je govoril dr. Korošec na občenem zboru S. K. S. Z. v Ljubljani, so Plojaše tako razburili, da je eden izmed njih zlezal celo v duhovniško obleko ter pod krinko duhovnika bere dr. Korošcu hude levite. Ta prikazen, da se liberalci od časa do časa oblečejo v duhovniško obleko, se vsedejo na sodni stol in tamkaj obsojajo svoje „duhovne brate“, je tako originalna in tako pristno liberalna, da prav nič več ne vleče. Kdor ima kake dvome o trotilu, naj si jih prečita v „Slovenskem Gospodarju“, štev. 30, tam bo našel, kako izpušča Plojev „duhovnik“ v citatu najvažnejše besede in kako z bujno domišljijo in veliko hudobnostjo zavija v Koroščeve besede osti proti duhovščini. Ta Plojev „duhovnik“ je bil tudi pri majevem korzu na Dunaju in tam videl „do popka razgaljene židovke“, ker je pozabil prej zakriti obraz s Plojevim brinjem. Plojašem svetujemo, da naj le mirno sledejo svojo „duhovniško obleko“, ker jih itak vsakdo pozna, ter se naj vprašajo: Kje so med nami trotili? Med seboj jih bodo našli največ.

S polnimi jadrji pluje Plojeva „Sloga“ v liberalnem toku. Vzeli smo v roko danes došlo nam številko ter videli, da bobna za Sokola v Ljutomeru, da razglašajo ciril-metodarsko veselico v Framu, poroča o vspehih znane ciril-metodarije v Žalcu, hvali ustanovitve ciril-metodarije v Podšredi (ter naznanja ustanovitve liberalne Prosvete istotako v Podšredi). O katoliško-narodnih organizacijah pa — nič. To je konzervativnost v liberalizmu!

Zgodovino je začel raziskovati ob robu svojega groba celjski „Narodni List“, katerega že hudo tlačijo letična bolezni. Našel je to-le fenomenalno zgodovinsko resnico: „Pred stoletji smo prebivali mi Slovenci na vsem Štajerskem gori do Nižje-Avstrijskega, na vsem Koroškem in globoko doli v Tirole. A kje smo sedaj? Na Tirolskem smo izginili skoro brez sledu, na Koroškem umiramo in na Štajerskem nas je potisnil nemški sovrag že do Drave. In vse to je zakrivil klerikalizem, ki je bil vsikdar ponižen sluga Rimu in nemštva, a strupen sovražnik slovanske narodnosti.“ — Tako, zdaj vemo, da nas je ta preklčana Rim potisnil že do Spielfelda nazaj. Vkljub temu pa si še upajo celo rimski duhovniki kakor Vračko, Čižek in drugi tiščati mejo proti Spielfeldu nazaj ter tako delati proti Rimu. To je vendar upor proti Rimu. Zgodovinarje pa prosimo, da vendar le ne zabližejo zgodovinskih raziskavanj naših liberalcev, ker še vedno moli slovensko ljudstvo, da bi Bog dal tudi tem norcem pamet!

Za slov. izseljence. (Slovenska podružnica Družbe sv. Rafaela v Ljubljani je otvorila s 1. avg. lastno informacijsko pisarno v poslopu Zadr. zveze v Ljubljani, I. nastopje. Družbin uradnik gospod Fr. Rus je že nastopil svoje mesto. Vsem, ki imajo vpliv na izseljence, polagamo na srce, naj priporočajo izseljencem, da se zglase pred odhodom v tej pisarni. Znak sv. Rafaela jim bo na potovanju veliko koristil.

Strankino šolo so letos ustanovili nemški sodrugi v Avstriji. Otvorila se je v Podmoklih na Češkem. Njen namen je, izobraziti teoretično poučene delavce ne le za agitacijo in organizacijo, ampak tudi za razširjanje izobraževalnega dela. Učni načrt obsega: A. Narodno gospodarstvo: propadanje rokodelstva; razvoj male trgovine; kapitalizem in poljedelstvo; industrialni veleobrat, delniške družbe, karteli in trusti; banke in borze; varstvene carine in kolonialna politika; podružabljenje proizvajalnih sredstev; B. Državoslovje: postanek moderne države; meščanska revolucija na Angleškem, Francoskem, Nemškem in v Avstriji; razvoj avstrijske države in politične stranke izza leta 1848. C. Socialna politika: teorija in praksa strokovnih društev; načela in razvojni smotri zakonodajstva o delavskem varstvu in zavarovanju delavcev. D. Pravoznanstvo: avstrijsko

delavsko pravo. — Za vsak predmet je določena dnevno ena ura. Poučuje se od 7. do 11. ure dopoldne, od 5. do 7. ure zvečer se vrše vaje za zbiranje agitacijskega materiala, za govornikstvo, za statistiko, za izdelavanje predavanj, za priredbo diskusij itd. Za učitelje so bili poklicani sodrugi: dr. Bauer, dr. Adolf Braun, dr. Renner, dr. Fric Winter. Tako ima nemška socialna demokracija sedaj tudi v Avstriji poleg rednih delavskih šol, ki so izobrazile že ogromno število v socialdemokraškem smislu dobro podkovanih agitatorjev in funkcionarjev za organizacije, prvi začetek delavskega vseučilišča. Naša pripomba na to je: Posnemajmo in prekosimo!

Himen. Prihodnje ponedeljek dne 8. avgusta se bode poročil gospod Konrad Celcer, slovenski gostilničar in mesar v St. Ilju v Slov. gor., z gospodično Minko Cvilak, hčerko trgovca in gostilničarja v Jarenini. Poroka se vrši v baziliki Matere Milosti v Mariboru. Vrlemu paru naj sije solnce sreče!

Afera Hladnik pride koncem avgusta t. l. pred ljubljansko porotno sodišče. Preiskovalni sodnik dr. pl. Graselli je v Trstu zaslišal veliko število prič. Hladnik in njegova žena tajita svojo krivdo. Obtoženec piše v zaporu roman, ki se bo nanašal na to afero.

Zveza liberalnih jugoslovanskih učiteljev zboruje letos dne 6. in 7. avgusta v Rudolfovem. Tam si bodo tudi štajerski liberalni slovenski učitelji, ki v Gradcu nosijo nemške trakove, upali pripeti slovenski trak. Sicer pa bo zopet celo zborovanje po načinu španskih bojev z biki: komediantska bitka liberalnega učiteljstva s klerikalnim zmajem.

Slomškova zveza ima v ponedeljek dne 8. avg. v Ljubljani v Rokodelskem domu občni zbor, na kojem se bo predavalo o vzgoji volje v šoli in o desetletnem delovanju Slomškove zveze. Obilo uspeha!

Nemški gost. Po Vel. gospojnici obišče vrli nemški duhovnik V. Köster naše kraje. Gospod je bil prvi nemški duhovnik, ki se je iz ljubezni do naših ubogih delavcev naučil slovenskega jezika, da sedaj popolnoma gladko slovenski pridiguje. Deluje kot šolski rektor v Hambornu, središču slovenskih rudarjev na Vestfalskem. Vli. gospodom župnikom našega požrtvovalnega prijatelja gorko priporočamo. Meseca septembra potuje z našimi slovenskimi romarji v Sv. deželo.

Nemci — pobijalci. Zadnje nedeljo so hoteli prirediti Čehi v Iglavi, ki je sicer nemško mesto, a je središče češkega okraja, slavnost. Nemški zagrizenci pa tega niso hoteli dopustiti in so zasedli vse dohode k „Besednemu domu.“ Prišlo je do spopadov, v katerih so nemški izzivači pretepli več Čehov. Nekega zidarja, očeta sedmih otrok, ki je prišel v Iglavo dela iskati, so nemške surovine toliko časa teple, da je omedlel. Nesli so ga v neko hišo, a „veliki kulturonosci“ so se nad omedlelim hladili svojo jezo. Surovost Nemcev je bila tolika, da je ubogi zidar v bolnišnici, kamor so ga konečno prinesli, hmrl. Kaj bo do neki sedaj pisali nemški listi o njihovi „prosvitljeni kulturi“?

Češki agrarci so v ponedeljek dne 1. avgusta v Pragi ustanovili vzajemno zavarovalnico za živino.

Grunwaldska slavnost v Ameriki. Amerikanski Poljaki so priredili v Jolietu veliko slavnost v proslavo zmage pri Grunwaldu. Med drugim se je vršil velik spreved, katerega so se udeležili tudi drugi Slovani: Slovaki, Srbi, Hrvati in Slovenci.

Velika poletna slavnost se vrši v nedeljo dne 14. t. m. v postojnski jami. Skrivnostni podzemeljski prostori bodo krasno razsvetljeni in igralo bo več godb. Vstopnina znaša dve kroni. Ker se pričakuje velik obisk, bo prirejenih več posebnih vlakov. Slavnost se prične ob 3. uri popoldne.

40letnico zrelostnega izpita so obhajali dne 28. julija v Celju abiturienti iz leta 1870. Živi jih še samo 12; od teh se dva sestanka nista udeležila. Dšli so pa sledeči gospodje: Del Cott, vpokojeni okrajni glavar v Ljubljani; dr. Franc Vovšek, svetnik deželnega nadzodišča v Mariboru; F. Kitak, jožefinec v Celju; Lovro Baš in Josip Detiček, notarja v Celju; Franc Praprotnik, nadučitelj v Mozirju; I. Monetti, železniški nadrevident na Dunaju; G. Gresel, višji vojaški oskrbnik v Przemyslu; I. Blažič, vpokojeni finančni stražnik v Mariboru in pl. Wittenbach, veleposestnik na Vranskem. Izmed tedanjih profesorjev še živita duhovni svetovalec Krušič v Celju in deželni šolski nadzornik Končnik v Gradcu.

Slovenski katoliški narodni abiturienti v Zagrebu. Iz Brežice se je odpeljalo v ponedeljek več naših abiturientov v Zagreb. Hrvaško katoliško narodno dijaštvo jih je z navdušenjem in veseljem sprejelo. V torek zvečer so priredili Hrvatje Slovincem na čast komerz, ki so ga posetili odlični zagrebški krogi. Stoloravnatelj večera je bil dr. Lončarič, znani prvobojevniki katoliške misli ml. Hrvati.

Kongres zoologov. V dnehi od 15. do 20. t. m. se vrši v Gradcu VIII. mednarodni kongres zoologov. Zastopane bodo skoro vse države, univerze, društva in narodnosti po oficijelnih zastopnikih. Iz Francoskega pride 12 oficijelnih delegatov, na čelu jim slavnoznani Perrier. Po kongresu napravijo udeleženci izlet v Dalmacijo.

Mandat poslanca Gabel. V zadnji številki smo poročali, da je nagloma umrl cionistični poslanec Gabel. Za njegov mandat se ne bodo vršile volitve, ker velja v Galiciji (kakor znano) proporcionalni volilni red in pride na mesto poslanca oni kandidat, ki je dobil za njim največ glasov. Gabelnov naslednik bo

Rusin Longin Cegielski, ki je že naznanil vstop v Rusinski klub. Cionistični klub šteje sedaj samo še 3 člane.

Štajersko.

Mariborske novice.

Mariborski pomožni odbor za ublažitev pomanjkanja, ki so ga povzročile uime, ima v torek dne 9. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne sejo v uradnem posloju c. kr. okrajnega glavarstva.

Mariborski nemški železničarji so imeli dne 3. avgusta svoje zborovanje, na katerem so sklepali gde ustanovitve nekega konsumnega društva za nemške železniške uradnike. Nemški železničarji v Mariboru so člani državne zveze nemških železničarjev in imajo svojo posebno podružnico, potom katere skušajo vedno več novih nemških železničarjev spraviti v Maribor.

Maribor. Od zadnjega shoda pri Götzu, kjer so mariborski protestanti in odpadniki hrumeli proti katolikom, je dobila mariborska poulična fakinaža veliko korajžo. Dan za dnem se slišijo pritožbe, da na ulici ob večernih urah ni več miru. Raznolika sodruga kruli Wacht am Rhein in izziva mirne ljudi. Na večer dne 4. avgusta se je krog 10. ure zvečer zbrala taka tolpa nemških fantalinov in je divjala okrog frančiškanske cerkve. Klici „Heil Luther, heil Mahnert“ itd. so bili podobni vsklikom afriških divjakov. Nemška kultura napreduje.

Maribor. Umrl je dne 4. avgusta Vincenc Mleneric, c. kr. stotnik v pokoju. Dne 3. avgusta pa je umrla Frančiška Sedlaček, hišnica v Mariboru.

Mariborska davkarja. Vodstvo mariborske davkarije je prevzel finančni tajnik dr. Ferdinand Oplustil; prejšnji vodja dr. Moyser ostane prideljen nadalje pri vodstvu davkarije.

Mlada tatica. V četrtek, dne 4. t. m. je prišla k nekemu mariborskemu zlatinarju 17letna Marija Wretzl iz Pobrežja kupiti zlati nakit. Plačala je s 1000-kronskim bankovecem. Ko je potem še pri nekem drugem trgovcu nekaj nakupovala, jo je policijski stražnik prijel in aretiral. Wretzl je prišla iz Zagreba in se ni mogla izpričati, odkod je vzela denar.

Maribor. Blamaža, ki so jo doživeli protestantovski „verniki“ s svojim protestnim zborovanjem minolo soboto, jim ne da miru. Že na zborovanju je pastor Mahnert kazal vernim poslušalcem neko anonimno pismo, ki so mu ga baje poslali katoliki. V „Marburgerci“ od 4. t. m. priobčjuje še dve anonimni pismi in Bogu vdano pripomnja:

„Mein Leben steht in Gottes Hand. Wenn es sein Wille ist, daß ich fallen soll unter den Händen römischer Mordbuben, so sterbe ich für eine gute und gerechte Sache!“ (Moje življenje je v božjih rokah. Ako je njegova volja, da padem kot žrtev rimskih morilcev, tedaj bom umrl za dobro in pošteno stvar.)

Mi bi se za stvar ne brigali dalje, ker vsak pameten človek ve, da imamo veliko resnejšega dela, kakor pa skrbeti za to, da postane Mahnert „žrtev rimskih morilcev“. Časi v katerih živimo, so preresni, da bi se spuščali v take smešne malenkosti, ki bazirajo na anonimnih pismih, s katerimi mogoče kdo vleče „Bogu vdano“ protestantovske pastore. Konstatiramo samo to protestantovsko taktiko, ker je zelo značilna. Komaj teden dni je od tega, ko se je ves svobodomiseln tabor zgrajal radi pisma, ki ga je dobil ljubljanski Hegemann in ki so ga prav nerodno podtikali poslancu Hagenhoferju. Za Hegemannom pride sedaj Mahnert, ki krošnjari z anonimnimi pismi in pozivlja vesoljno nemštvo, naj ga varuje pred „katoliškimi morilci“. Nekateri ljudje se trudijo na vse načine, da jih človek res ne more nikdar smatrati resnim.

Pozor pred cigani. Zadnji čas se klatijo po Sp. Štajerskem cele tolpe ciganov, ki skušajo pri ljudstvu s svojimi malovrednimi kupčijami doseči dobičke. Dne 3. avgusta je prišel cigan Jos. Herzensberger v restavracijo na mariborskem južnem kolodvoru in je tam prodajal navidezne srebrne verižice. Nek natakar je kupil eno, a je pozneje spoznal, da je verižica iz ničvredne kovine. Podjetnega cigana so djali pod ključ.

Maribor. Od več strani čujemo pritožbe, da so uslužbenci pri Martinzu in Pirchanu, ki oba živita po večini od slovenskih odjemalcev, najbolj zagrizeni nemški nacionalci in odpadniki. Tudi na protestnem zborovanju v soboto dne 30. julija so se z demonstrativnim ploskanjem in vpitjem najbolj odlikovali ti mladi „kulturonosci.“

Celjske novice.

Celje. Novica „Straže“ o Sokolih in zajcih, ki beže iz Celja v Štore, da korakajo zopet nazaj v Celje, je hudo spekla tukajšnje sokolske kroge, in čisto narodni elementi med njimi so pritrjevali: „da, pod dr. Dečkom bi bilo tako z narodnega stališča nečastno umikanje izključeno!“ V „Slovenskem Narodu“ nek zajčji sokolič opravičuje umikanje iz Celja v Štore s tem, da je vlada to zahtevala. Ljudje božji, ali mislite, da je šla dr. Dečku vlada na roko in mu izpolnila takoj vsako željo, ki jo je izrekel? Seveda, če je bil posredovalec za liberalno sokolstvo pri vladi dr. Ploj, kakor se tukaj govori — poudarjamo, da se upiramo samo na govorico, v liberalnih krogih splošno razširjeno — potem je pač razumljivo, da vlada ni hotela ničesar slišati o izstopu v Celju. Sedaj se morajo peljati Sokoli mimo Celja v Štore, da tam izsto-

pijo, in potem korakajo zopet v Celje! Kdor ne čuti v tem hudem poniževanju, nima sploh nobene časti več v svojem sokolskem telesu, je res pravi zajec! Rajši nobenega izleta, nego izlet, pri katerem morajo Sokoli nastopiti kot narodni zajci. Toda sedaj ni več dr. Dečka v Celju, ampak dr. Kukovec hoče igrati njegovo vlogo. Z narodnega stališča tudi mi obžalujemo, da je ta vloga grozno klaverna.

Celje. Gostilna delavskega podpornega društva, ki je obstojala toliko let, in je bila svoj čas po nekem nemčurskem pritisku skoraj za vedno izgubljena, a v Gradcu na prizadevanje gg. Rebeka in drugih zopet pridobljena, je šla zdaj pod vodstvom g. Spindlerja, urednika „Narodnega Dnevnika“, rakom žvižgat. Prodala se je po dvakratni prodaji do malega že vsa društvena gostilniška oprava. Pod takim vodstvom lahko mogoče, da doživi društvo črno ženo — smrt. Oj liberalno gospodarstvo za delavca in kmeti!

Zakaj so celjski Nemci s tako silo pripravljeni naskočiti okoliško občino? Zato, ker bi radi več bližnjih krajev, kakor na primer Gaberje, priklopili s pomočjo odbora okoliške občine k mestni občini Celje, da bi potem te priklopnjene kraje s pomočjo šulferajna in Südmarke čim prej ponemčili. Dokler pa je okoliški občinski odbor slovenski, tako dolgo se jim te pobožne želje ne bodo uresničile. Celjani bi radi tudi najeli zopet novo mesarno posojilo; ker je mesto že do sedaj do vratu v dolgovi, bi se seveda tudi priklopnjeni kraji obremenili z mestnimi dolgovi in mesto bi tudi vsled večjega mestnega teritorija dobilo na ta račun kredit. Zatorej, okoliški Slovenci, ki hočete sami sebi dobro, prekrizajte na dan volitve pohlepne želje celjskih nemčurjev!

Ptujске novice.

Ogenj. Velika nesreča je zadela dne 3. t. m. na večer dva posestnika Črepinko in Franc Terbuleca v Skorbi župnije hajdinske. Ogenj jima je namreč vse vpepelil. Zgorela so ne samo poslopja, ampak tudi vsa krma, snopje, gospodarsko orodje, pohištvo, in Terbulecu tudi dve lepi kravi, dva mlada junčka, svinje in perutnina. Gospodar je komaj rešil dva svoja mala otroka, s katerima se je le s težavo preril skozi visoke plamene; potem enega konja in par volov. Vse drugo je ogenj uničil. Žalostno je bilo gledati ubogo žival v hlevu napol zgorelo. Kako je ogenj nastal, se še ne ve. Da se ogenj ni razširil še na sosečne slamnate strehe, se je zahvaliti temu, ker je bilo popolnoma mirno vreme, potem pa pogumnemu gašenju vaščanov in drugih dobrih sosedov. Tudi ognjegasci iz Ptuja, nekateri gg. uradniki in drugi zasebniki iz Ptuja, gospoda hajdinski župan in redar brežiški, potem nekateri vojaši in domača duhovščina, so krepko pomagali, ali v dejanju ali z nasvetom in vzpodbujanjem. Vsem povrni Bog obilo. Nesrečna pogoreleca se priporočata v pomoč dobrih in usmiljenih src!

Ptuj. Liberalni akademiki so dne 30. julija zopet obnovili svoje ferialno društvo „Bodočnost“, ter si izvolili odbor, kojega zaradi informacij somišljenikov v okraju priobčujemo: Vekoslav Šumenjak, predsednik; iur. I. Pernat, podpredsednik; iur. I. Horvat, tajnik; iur. Vekoslav Visenjak, blagajnik; iur. Jože Tašner, knjižničar. Preglednika sta: iur. Šalamun in Lenart Boezio. — Zadnji dogodki v našem okraju kažejo, da je zadnji čas, ako prekinemo z ono malomarnostjo, ki se ne briga za nobene strankarske pojave. Na vse strani prikimavati, da se lažje udobno živi, to je naravnost spodbuda za naše narodne, pa tudi bratske nasprotnike.

Ptuj. V našem mestu bi zelo potrebovali katoliško-narodnega odvetnika, da bi vodil izobraževalno in gospodarsko organizacijo po celem okraju. Liberalci v tem oziru nič ne storijo, k večjemu, da pridejo kakor hočrat Ploj in zahtevajo, naj jim ob času volitev pade zrelo jabolko v naročje. Ti ljudje ne store ničesar za našo povzdigo, ampak samo izrabljajo v svoje osebne namene. Posojilnica se bo, kakor je sedaj v začetku spoznati, lepo razvijala ter si kmalu zadobila zaupanje pri ljudstvu!

V Ptuj se je vršil pred nekaj dnevi koncert v korist nemškemu šulferajnu, Südmarki in stavbi ptujškega nemškega doma. Na koncertu (je bilo do 500 ljudi, kar pomenja za ptujsko in ormoško nemštvo veliko blamažo. Čistega dobička ni bilo niti 300 K. No, od Ptujčanov se nemška obrambna društva ne bodo obogatila.

Drugi kraji.

Studenec pri Mariboru. Naš župan Schmuckenschlag razpisuje v „Marburgerci“ službo občinskega redarja in sluga. Kot pogoj je navedeno, da mora biti tisti, ki ima upanje, da dobi to službo, nemške narodnosti, a mora biti več slovensčine. Vendar je naš župan s tem priznal, da bivajo v Studencih Slovenci.

Hoče. (Nesreča pri streljanju.) Mizarski pomočnik Ivan Stern, 26 let star, je dne 1. t. m. na neki gostiji v Gornjih Hočah streljal z močnarji. Ko je hotel Stern zopet en možnar nabasati, se je smodnik predčasno vžgal in strel je zadel Sterna v obe roki ter ga pri tem hudo ranil. Težko ranjenega so še isti večer prepeljali v Maribor v bolnišnico.

Pesnica. Nemški listi pišejo zelo otopno o zadnjih občinskih vselitvah. Huduje se posebno „Marburgerca“, ker se Slovenci pridno naseljujejo v našo občino. Pravi, da je kriva naše zmage Südmarka, ki še

vse premalo podpira pesniške renegate. Znano pa je vsem Pesničanom, da dobiva več tukajšnjih pristnih Nemcev, ki pa še nemški ne znajo, znatne podpore od Südmärke. Tudi za agitacijo so ti ljudje razpolagali z Südmarkino podporo. Da so Nemci propadli, ni kriva Südmarka, ampak zavednost naših mož-volilcev. Odpor proti tujcem in narodnim nasprotnikom ter dolgoletno delo naše izobraževalne organizacije nam je vrnilo Pesnice zopet v slovenske roke.

St. Ilj v Slov. gor. Kakor se nam poroča iz Ljubljane, bo poskrbela „Slovenska Straža“, da se bo za otvoritev „Slovenskega Doma v St. Ilju priredil za udeležence iz Ljubljane in drugih slovenskih krajev poseben vlak. „Slovenska Straža“ poroča, da se vrši otvoritvena slavnost šele 8. septembra, ker se prej ne zamorejo izvršiti vse potrebne predpriprave. Otvoritev torej ne bo 28. avgusta, ampak sigurno dne 8. septembra. Društva, uredite svoje prireditve tako, da se zamorete udeležiti tega slavlja obmejnih Slovencev!

St. Ilj v Slov. gor. Kmetijska podružnica priredi v nedeljo, dne 7. avgusta po rani službi božji v Jaremini v Ornikovi gostilni poučno zborovanje, na katerem bo govoril potovalni učitelj g. Pirstinger. Popoldne po večernicah pa je enak shod pri Sv. Jakobu v Slov. gor.

St. Ilj v Slov. gor. V ponedeljek, dne 1. t. m. popoldne je 70letni Anton Pungert, težak pri Fišerederju, v St. Ilju pri zlaganju snopja padel z voza in se pri tem v križu nevarno poškodoval. Priti je moral v mariborsko bolnišnico.

Saleška dolina. Dne 20. julija je bilo pri nas veliko hudourje, ki je napravilo zlasti na Plešivcu, Pusti gori, v občinah Škale, Razbor, Šoštanj, St. Vid nad Valdekom posestnikom mnogo škode na pridelkih in obinskih cestah. Dež, in drž. poslanec dr. K. Verstovšek, ki je škodo deloma sam ogledal, je posredoval pri vladi in deželnem odboru radi podpore, odpi-sa davka itd. in storil vse potrebne korake.

Velenje. Priprave za blagoslovljenje društvenega doma dne 15. t. m. se vršijo. Obisk bode velik; od vseh krajev se pripravljajo udeleženci. Popoldne ob 10. uri bode pridigoval v Marijini cerkvi slavno znani pridigar č. g. dr. Medved, c. kr. profesor v Mariboru. „Društveni Dom“ bode blagoslovljal doma-či župnik č. g. Cizej. Slavnostni govor bode imel državni in deželni poslanec dr. K. Verstovšek. Nato se bode razvila domača ljudska veselica v pravem pomenu besede. Slavno pevsko društvo „Ljubljana“ pošlje nad 20 članov z zastavo. Peli bodo ljubljanski pevci tudi pri sv. maši v Velenju. Pri ljudski veselici bode raznih kratkotrajnih prireditev, nastopala bodo razna pevška društva, govorili razni govorniki, državni in deželni poslanci. Agitirajte povsod za obilno udeležbo! Pojasnila daje č. g. kaplan M. Goričar v Velenju. Na večer se lahko ob 7. in 8. uri vsi udeleženci odpeljejo.

St. Lenart v Slov. gor. (Redek slučaj.) Iz poslopja tukajšnje sodnije visi že peti dan bela zastava, v znamenje, da se v tukajšnjih zaporih ne nahaja nikak kaznjenelec. To je za velik sodnijski okraj gotovo izvanreden slučaj. Zadnjikrat je vihrala bela zastava dne 18. velikega srpana 1908. To je najlepši odgovor na napade v „Marburger Zeitung“, ki pravi, da se zgodi največ zločinov v slovenskih pokrajinah.

St. Janž na Peči. V noči 3. avgusta je nastal požar v vasi Preška, ki je vpepelil enemu posestniku hišo s pritlikinami, drugemu pa dve gospodarski poslopji. Obema posestnikoma so zgoreli tudi vsi pridelki in svinje, Lipovec celo ena telica in 140 K denarja. Slednji si je s svojo družino rešil komaj življenje, ker je nastal ogenj okoli polnoči ko so ljudje najtrdneje spali. Pogoreleca sta bila zavarovana le za malo svoto.

Gradce. V nedeljo, dne 31. p. m. se je več oseb sprlo v gostilni „Häuselbauer“ na Egenberški cesti. Ko so se zvečer ob 9. uri vračali domov, je prišlo med potjo do pretepa. Neki delavec Anton Hernet je z nožem zabodel v glavo Ignaca Forsteriča, Franca Mensila in Antona Windischa. Vse tri z nožem zabodene so prepeljali v graško bolnišnico. Forsterič je smrtno nevarno ranjen. Zverinski Hernet bi bil lahko vse tri zgoraj imenovane na licu mesta zaklal, ako bi ne bila ob pravem času prihitela pomoč.

Marija Snežna. Dne 2. avgusta je bilo tukaj veliko hudourje. Vtrgal se je oblak, in toča je napravila v okolici Čmureka in Marije Snežne v sadonosnikih, vinogradih in na polju mnogo škode.

Slov. Bistrica. Naš slovenski krojač Martin Ojeinger je iznašel neko koso, s katero lahko brez nevarnosti kosi vsak otrok. Na svojo iznajdbo je vzel patent, za katerega so mu ponujali že 80.000 gl. G. Ojeinger pa ni hotel odstopiti svoje iznajdbe in misli sam s pomočjo kakih kapitalistov zgraditi tovarno. Iznajdba gospoda Ojeingerja vzbuja v vseh krogih največje zanimanje.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Konje, katere so dne 31. julija ukradli posestniku Mihaelu Mustafi, so že dobili, ne pa uzmovičev. Sumi se, da so jih ukradli cigani, ki pa so jo pobrisali, ko so zapazili, da so jim na sledu.

Sv. Jakob v Slov. gor. V nedeljo dne 21. t. m. priredi naše slovensko izobraževalno društvo veselico, pri kateri govori dr. Leskovar iz Maribora.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Jakob Fekonja, ki je bil aretiran radi znane zastrupiljevalne zadeve, je v preiskovalnem zaporu umrl. Pokopan je bil včeraj,

dne 4. t. m. popoldne. Njegovo ženo, ki je bila tudi pridržana v preiskovalnem zaporu, so izpustili.

Koroško.

Prevalje. V nedeljo, dne 31. julija se je vršil v Šteklnovi gostilni političen shod, ki ga je sklicalo katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem. Kot govornik je nastopil naš poslanec Franc Grafenauer, ki je razložil mnogoštevilno zbranim zborovalcem celo zgodovino regulacije Meže in povedal, kdo je zavlačeval regulacijo. Ta mož je bil prevajalski župan Pristov, ki je velik prijatelj celjskih zadrugarjev. Navzoči kmetje so burno pritrdjevali besedam g. poslanca. Bilo so jako nevoljni, da je sklical Pristov nepravilno občni zbor posojilnice, ko ga ni naznanil v „Mir“-u, kakor je po pravilih predpisano. Pristov je dobil odgovor, kakoršnega je zaslužil.

Celovec. Dne 2. avgusta se vrši sestanek slovenskih posojilničarjev. Govorili so o različnih načrtih, katere hočejo izvesti. Kot govorniki so nastopili g. ravnatelj Traven iz Ljubljane, g. Franjo Jošt, kateremu so koroški posojilničarji popolnoma pritrdjevali in bili veseli, da je vstopil kot uradnik v ljubljanski Zadrugi zvezi. Želimo, da bi obrodil sestanek mnogo sadov.

Žitaravas. Veliko veselje vlada med našim ljudstvom. Vresničila se je naša dolgoletna želja: Društveni dom imamo! Od gostilničarja Glinka smo kupili s pomočjo S. K. S. Z. v Celovcu hišo, ki smo jo nekoliko predelali v dom. Dne 28. t. m. se vrši slovesna otvoritev Društvenega doma, ob enem tudi ustanovitev „Slovenske Straže.“ Ker nas stane dom približno 7000 K, prosimo prostovoljnih darov, ki naj se pošiljajo na katoliško slovensko izobraževalno društvo Trta v Žitarivasi, pošta Miklavc.

Primorsko.

Pazin. Na c. kr. hrvaški gimnaziji v Pazinu je razpisano suplentsko mesto za nemščino in grščino, ali za nemščino in propedeutiko. Prošnje, naslovljene na c. kr. deželni šolski svet za Istro naj vložijo kompetenti do dne 16. avgusta pri c. kr. gimnazijem ravnateljstvu v Pazinu.

Zborovanje primorskega kat. nar. dijaštva pri Sv. Ivanu v Trstu. Jutri, v soboto, dne 6. avgusta se vrši pri Sv. Ivanu v Trstu v novi dvorani kršč. soc. zveze zborovanje kat. nar. primorskega dijaštva, združeno z občnim zborovanjem „Pododbora slov. dijaške zveze“ in z ustanovitvijo podružnice. Vspored: Ob 6. uri predpoldne: Skupna sv. maša. Ob 10. uri predpoldne: Razvoj kat. nar. ideje in naše dijaštvo. Poroča stud. iur. Vekoslav Vertovec. Ob 2. uri pop.: 1. Naše narodno obrambno delo. Poroča stud. iur. Josip Godnič. 2. Občni zbor „Pododbora S. D. Z. za Primorje“ in ustanovitev podružnice. 3. Slučajnosti. Ob 8. uri zvečer: Prijateljski sestanek. V nedeljo, 7. avgusta, ogledovanje Trsta in popoldne veselica pri Sv. Ivanu na čast kat. nar. dijaštva.

Narodno gospodarstvo.

Kako je postopati, če se hoče kuhati davka prosto žganje. Nameravano kuho davka prostega žganja je zgledati vsako leto do 15. avgusta pri županu ali pri dotičnem oddelku finančne straže. Pri zglašnju mora stranka povedati: 1. ime in priimek ter posel in bivališče s hišnim številom vred; 2. obsežnost družine, to je število domačih ljudi in poslov, ki so pri nji na hrani in v stanovanju, z všteto svojo osebo; 3. število, kakovost in obseg (v litrih) žgalnih priprav, ki se jih hoče posluževati pri davka prostem narejanju žganja; 4. ali je žgalna priprava lastnina zglasiteljeva ali pa izposojena; 5. del leta, oziroma mesec ali mesece, kadar se bo žganje kuhalo; 6. število poslopja ali parcelno število zemljišča, kjer se bo žganje narejalo; 7. posestvo po vrsti (kakovosti) in obsežnosti, kjer se žgalne tvarine pridelujejo; 8. tvari-ne, ki se bo iz njih žganje kuhalo; 9. pijače, ki jih hoče davka prosta narediti, po vrsti (kakovosti) in količini v litrih; 10. napoved mora zglasitelj svojerodno podpisati in sicer pri ustni zglastitvi na dotični pregledni poli, ki leži pri županstvu. — Naznanila, ki se prijavijo šele po preteku zgoraj določenega roka, se brez izrecnega pooblastila ne smejo sprejeti, ker le c. kr. finančnemu ravnateljstvu pristojna ta pravica. Če se zglastitev prijavi o pravem času pri občinskem predstojništvu, se mora to pred vsem prepričati, obsega li zglastitev vse prej navedene napovedbe ali ne. Če se je pa zglastitev prijavila ustno ali pa tudi le ustno dopolnila, mora stranka takoj po izpolnitvi navedenih razpredelkov vpisane napovedbe s svojerodnim podpisom potrditi. 15. dan avgusta vsakega leta se mora pregledna pola skleniti, to je na notranji strani, neposredno pod zadnjim vpisom datirati in podpisati ter potem oskrbeti s potrdilom, ki je predtiskano na zadnji strani. Pregledne pole se morajo s slučajnimi pismenimi naznanili stranki vred v treh dneh po sklepu doposlati pristojnemu oddelku finančne straže.

Črivo sadje. Črv, ki živi v jabolkih in hruškah, ter je vzrok, da postane sadje črivo, je gosenci majhnega metuljčka, kateri pravimo navadno jabolčni tončič. Vsak sadjerejec bi moral skrbeti za to, da se ta črv prav marljivo zatira, sicer pokvari

vsako leto več jabolk in hrušk. Da se ga pa zatre, naj se sadje, ki pade na tla, sprti pobere, kajti v njem se nahaja gotovo že črv, ki se je izvalil iz jajčec, katere poklada metuljček že junija na sadje. Če se pušča črivo sadje po tleh, gosenci ali črv v njem doraste, nato iz njega izleze in se pod staro lubadjo zabubi ter tam prezimi. Če je padlo sadje z drevja nezrelo in drobno, pobere ga in vrzi v gnojniščno jamo ali pa ga pokrmí prašičem; če pa je zrelo, razreži ga na kosce ali v krljce in posuši, črve pa uniči. Ako tega ne storiš, boš imel prihodnje leto desetkrat toliko tončičev. Staro drevje ostrgaj jeseni z drevesno strguljo, da odstraniš z debel in debelejših vej staro lubad in mah, v katerem so bube skrite. Ko si drevje ostrgal, pograbi lubad in mah na kup in sežgi, spomladi pa namaži debela in debelejša veje z mzesjo apna in ilovice. — Pa ne le hruške in jabolka postanejo črvice, ampak tudi češplje in slive, zato pobiraj skrbno tudi to črivo sadje in drevje na prej navedeni način osnaži.

S čem naj se njive znova obseje ali obsadi. Če toča poljske pridelke poleti tako potolče, da se morajo njive znova preorati, obsejejo se lahko z ajdo, graščico, konjskim zobom, siršico in belo gorčico, ki se rabijo potem za zeleno krmo, poseje se pa lahko tudi repa, posadi krmska pesa in zelinate rastline. Celo po toči v juliju in avgustu, če je podnebje ugodno in milo, se lahko poseje repa, mešanica grašice, ajde, ovsa in graha, a tudi bela gorčica da še precejšnjo košnjo. Posadi se lahko tudi še pesa, poseje ajda in kakšna zgodnja vrsta turšice za zeleno krmo.

Stanje hmelja v Avstriji. Poljedelsko ministrstvo je izdalo poročilo o stanju hmeljskih nasadov koncem julija. Na Gornjeavstrijskem se je hmelj kljub hladnemu vremenu lepo razvil ter je pričakovati dobro letino. Na vzhodnem Štajerskem je hmelj precej trpel vsled hladnega in deževnega vremena v juliju, a se je zadnji čas precej izboljšal. Ker ni na rastlini nobenih škodljivcev, je pričakovati še dokaj dobro srednjo letino. V Savinjski dolini je razvoj hmelja v rasti malo zaostal zaradi deževnih in hladnih noči, ponekod je tudi toča in drugo neurje slabo uplivalo na rast hmelja. Stanje nasadov se je zadnji teden dokaj izboljšalo. Letina bo srednja. Z obiranjem se bo pričelo med 15. in 20. avgustom. Na Češkem je hmelj tudi trpel vsled hladnega in mokrega vremena. Pridelek sicer ne bo velik, pač pa dobre kakovosti. Enako se glase poročila iz Moravske in Galicije. Hmelj je začetkom in sredi julija povsod trpel zaradi deževja in drugih vremenskih uim, a zadnji teden pretečenega meseca se je razvoj rastline zdatno izboljšal. Kakovost hmelja bo zelo dobra in je pričakovati ugodnih cen.

Vvoz žita na Avstro-Ogrsko. Od 25. do 30. julija se je v Avstrijo vvozilo 2000 met. stotov pšenice, 153 met. stotov rži, 99 met. stotov ovsa in 14.034 met. stotov koruze. Na Ogrsko se je v tem času vvozilo 346 met. stotov pšenice in 360 met. stotov koruze. Skupni uvoz znaša torej 23.267 met. stotov pšenice, 524 met. stotov rži, 560 met. stotov ovsa in 53.928 m. stotov koruze.

Žitne cene na dunajskem trgu. Pšenica ogrska od 9'70 K do 10'40 za 50 kilogramov; avstrijska od 9'70 do 10; rž ogrska 7'40 do 7'80; avstrijska od 7'65 do 7'85; ječmen od 5'90 do 6'65; oves od 7'50 do 8'50; koruza ogrska od 6'20 do 6'40, činkvatin 7'80 do 8'25; proso od 7'40 do 15'50; krompir od 2'75 do 3'50. — Cene žitu so stalne. Spomladi je bilo pričakovati zaradi ugodnega stanja zimskih setev, padanje žitnih cen, a poletne uime so mnogo zrnja uničile, zatorej so ostale cene na prejšnji višini.

Ne v Ameriko! Letošnje leto je za Amerikance leto štrajkov. Povsod štrajkajo: po rudokopih, po tovarnah, pri cestnih železnicah itd. Zato je delo povsod nestalno in za novodošlece jako negotovo. Kdor pa gre delat v rudokope, pri katerih delavci štrajkajo, je v vedni nevarnosti, da ga štrajkarji ne ubijejo. Zato je boljše, če naši ljudje ne hodijo v Ameriko, dokler ne nastanejo onkraj oceana zopet zdrave gospodarske razmere.

Cena mesa na Dunaju dne 3. avgusta. Od 1. do 3. avgusta se je pripeljalo na Dunaj 156.808 kg govejega mesa, 2382 kg telečjega, 1351 kg ovčjega in 20.183 kg svinjskega mesa ter 693 telet, 61 ovac in 59 zaklanih svinj. Cene so bile sledeče: goveje meso od K 1.04 do K 1.88, telečje K 1.20 do 2.—, ovčje K 1.04 do 1.32, svinjsko K 1.52 do 1.96 1 kg.

Nemška agrarna banka se bo osnovala na Dunaju z akcijskim kapitalom 4 mil. kron. Poslovati bo začela dne 1. januarja 1911. Nemški agrarci polagajo v to banko veliko nad. Osnovali bodo v Gradcu in v Celovcu podružnici.

Zrakoplovstvo.

Ekspedicija grofa Zeppelina na severni tečaj. Kakor se je že večkrat poročalo, namerava grof Zeppelin poleteti s svojim zrakoplovom na severni tečaj. Princ Heinrich in grof Zeppelin sta že odpotovala na parniku „Mainz“ proti Spitzbergom. Zeppelinova ekspedicija namerava prodirati do tečajne meje, kjer bo imela z navezanimi zrakoplovi poskušne vleto.

Zopet smrten padeč zrakoplovec. Dne 3. t. m. se je dogodila v Stockelu pri Bruselju velika nesreča. Aviatik Kinet, ki se je v zadnjem času ponovno odlikoval s svojimi dolgotrajnimi poleti, je padel iz višine in obležal mrtev. Viharni sunek je prevrgel njegov aparat in iz višine 100 m je padel Kinet s svojim eroplanom na tla.

Izlet slovanskih gasilcev.

O priliki 40letnice ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva poseti metropolo slovenskega naroda, belo Ljubljano, toliko slovanskih gostov iz severa in juga, da jih toliko ni bilo zdavnaj v Ljubljani.

Leta 1899 je bil napovedan gasilski kongres avstrijske gasilske državne zveze v Ljubljani, in takrat se je pripravljala, po vzgledu občinskega sveta, cela Ljubljana na to, da dostojno pozdravi in sprejme goste, sohranljane, ki delujejo za ljudski blagor po vseh kraljevinah in deželah širne Avstrije.

Usoda pa je hotela, da se je omenjenega leta uvedlo v ljubljanskem prostovoljnem gasilnem društvu slovensko poveljevanje in napovedani kongres se je odpovedal ker zveza ne mara slišati slovanske besede.

Zveza kranjskih gasilnih društev, zlasti pa še ljubljansko prostovoljno gasilno društvo, sta si zapomnili ta čin in porabili sta prvo priliko za ločitev od avstrijske gasilske državne zveze in pa za združitev v slovanski gasilski zvezi.

Če se je torej Ljubljana že leta 1899 pripravljala na dostojen sprejem gasilcev, tembolj se mora pripraviti sedaj, ko nas posetijo bratje iz severa in juga. Iz sleherne gorske vasi na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem mora prihiteti te dni slovenski gasilec v Ljubljano, da pozdravi brate Čeha, Poljake in Hrvate, ter da izpolni svoje človeško ljubne misli.

Književnost in umetnost.

Zlata doba ali treznost slovenskega naroda. Protialkoholno glasilo. Štev. 7. Letnik IV. Vsebinska: Kako je pa v Ameriki? — Poročilo družbe treznosti. — II. abstinenčno okrožje v Logatcu. — IV. shod kamniškega abstinentnega okrožja. — Telodadba in abstinenca. — Uganila sta, res je bilo drugače. — Raznoterosti.

„Dom in Svet.“ Štev. 8. Letnik XXIII. Vsebinska: Delo in denar. Povest. Spisal dr. Franc Detela. Dalje. — Vse gre mimo. Zložil Silvin Sardenko. — Komisarjeva hči. Zgodovinska povest. Spisala Lea Fatur. Dalje. — Olimpijske igre nekdanj in sedaj. Spisal dr. Vinko Šarabon. — Na morju. Črtica. Napisal Fr. Bregar. — V deželi polnočnega solnca. Potopisni spomini. Napisal dr. Ivan Knific. Dalje. — Kosec naj živi! Zložil Silvin Sardenko. — La Divina Commedia. Prevel in razložil dr. Josip Debevec. Dalje. — Književnost. — To in ono. — Slike.

„Mentor.“ List za srednješolsko dijaštvo. II. letnik. Zvezek 11. Vsebinska: (Študent naj bo. F. S. Finžgar. Dalje. — P. Pavel Križkovsky. V. Hybašek. Dalje. — O francoski revoluciji. Josip Logar. Dalje. — Nedeljsko jutro v naravi. Profesor Fr. Pengov. Dalje. — Navod za šahovo igro. A. Uršič. Dalje. — Drobiž: Listnica uredništva. O kitajskih novicah. Zadnje ure. Parlament in sodišča v francoski revoluciji. Mojsirsko delo. Solze kesanja. Nekaj o bogastvu. Nekaj o zrakoplovstvu. Slavoznani Carnot. Znani Arhimedov stavek.

Narodno-obrambno delo.

Iz nevspehov zajemajo Nemci agitacijske razloge za podpiranje narodno-obrambnih društev. Poraz pri občinskih volitvah v Pesnici pripisujejo temu, da Šudmarka ni mogla nakupiti tamkaj na prodaj stojčih posestev. Apelirajo na Nemce, da odslej bolj podpirajo svoja narodno-napadalna društva.

Za „Slov. Stražo“ se je nabralo na gostiji Fr. Franca Musterja in Elizabete Kancler pri Sv. Križu nad Mariborom 8 K.

Slovenskim mlinarjem. Na naši jezikovni meji, v neki narodno zelo ogroženi župniji je napredaj lep nov mlin blizu farne cerkve na zelo prijaznem kraju. Pošten mlinar bi imel tukaj lepo prihodnost. Mlin je na močni vodi. Natančna pojasnila daje upravnistvo „Straže“ ali pa „Slovenska Straža“ v Ljubljani.

Iz nasprotnega tabora. Mariborska podružnica šulferajna in državna zveza nemških železničarjev priredila v nedeljo, dne 7. avgusta na Ptuj veliko slavlje na korist šulferajnu. — Tako zvana „Jungmannschaft“ v Melji pri Mariboru je zložila za Šudmarko 50 K. V tem kiubu so večinoma komiji, ki s slovensko besedo vabijo naše ljudi v razne trgovine. — Na kegljiščih zbirajo Nemci pridno za svoja obrambna društva. Klub kegljačev na Teznu je nabral za šulferajn 25 K. Posnemajmo!

Železničarji za šulferajn. Uradniki in nastavljenici državne in južne železnice v Gradcu ustanovijo dne 6. avgusta svojo lastno podružnico šulferajna. Pristopilo je že čez 200 članov.

Posnemajmo! Nemci izdajajo za šolske otroke listke, ki nosijo razne navduševalne citate: „Ich bin ein deutscher Bub“ in drugé. Ali bi ne kazalo, da bi naši učitelji in kateheti ali pa izobraževalna društva v tem oziru kaj primernega ukrenili za našo dečo?

Kako lovi Šudmarka Slovence. Z jezikovne meje se nam poroča: „Ako je kak posetnik v denarni špi, prileti takoj agent Šudmarka in mu ponudi posojilo za nizke obresti po 1, 2 do 3%. Širomak je pa potem človek, ki je enkrat zašel v nemške mreže. Če

le količkaj ne uboga Šudmarkine agente, mora takoj plačevati popolne obresti po 5 do 6%. Dolg se mu iztirja v mnogih slučajih nenadoma in revež mora mnogokrat plačevati občutne stroške.

Otroci člani nemških obrambnih društev. Dunajska „Reichspost“ poroča, da je nekitrгоvec v Freistadtu dal svojo dva dni staro hčerkico zapisati v Ostmarko. Tudi Šudmarka in Schulverein imata med svojimi udi mnogo otrok. Če se med Nemci že otroke vpisuje v obrambna društva, se boče vsaj gotovo vsak dorasel Slovenec vpisal z veseljem v „Slovensko Stražo.“

Za penzioniste ali narodne obrtnike, ki imajo nekaj tisoč kron premoženja, bi bila zelo pripravna nova, vili podobna hiša z njivo in vrtom (v bližini farne cerkve, železniške postaje in državne ceste. Kraj je izredno lep in mikaven. Da ne pride ta lepa hiša v nasprotno roko, naj se oglasijo kupci pri upravnistvu „Straže“, ki pove naslov prodajalca. Hiša ima 4 lepe sobe, klet in kuhinjo.

Čudak.

Te dni je umrl v New Yorku mož, ki je bil prava uganka za svoje sodobnike. Dasi mož ni bil niti gluh niti mutast, vendar 31 let ni izpregovoril nobene besede. Silas Hoffmann, tako se imenuje ameriški čudak, tudi tekom 31 let ni šel drugače s postelje, kakor takrat, kadar je bila že skrajna potreba. Zdravniki in psihiatri so preiskavali moža, če ni morda zblaznel, vendar nikdar niso mogli dognati, je-li Hoffmann duševno zdrav ali bolan.

Hoffmann je bil rojen na deželi, kjer je imel lepo kmetijo in par zelo lepih konj. Toda zadela ga je nesreča, da je prišel ob kmetijo in konje. Takrat se je vlegel v posteljo, se obrnil v zid in od tistega časa ni spregovoril nobene besede. Tudi jedel ni toliko časa, da je bil že popolnoma opešan. Šele čez dva dni je ponoči zavžil hrano, ki je bila postavljena k njegovi postelji. In potem je celih 31 let jedel le ponoči, in sicer samo toliko, da ni lakote umrl. Ves ta čas mu je stregla sestra, kakor lastnemu otroku. Zadnji dan pred smrtjo je hotel Hoffmann govoriti s sestro, pa ni mogel, ker se je tekom 31 let govorjenja popolnoma odvadil. Kakor je molčal v življenju, tako je molčal tudi ob zadnji uri.

Razgled po svetu.

Mala loterija v Italiji. Po uradnih poročilih je imela Italija v minulem letu 46 in pol milijona lir čistega dobička. Najhujši loteristi so v Neaplju, kjer pride vsako leto na osebo povprečno 13 lir stave.

Aristokrati — ponarejalci denarja. V vili stare patricijske rodbine Bastigli na deželi blizu Rima je prišla policija na sled popolnoma moderno urejeni delavnici za bankovce. Zaprlji so celo Bastiglijevo rodbino.

Izgon Židov iz ruske Poljske. Kakor poročajo poljski listi, so dobili vsi, v kmečkih občinah ruske Poljske živeči Židi nalog, da je takoj odkurijo čez mejo. Na ta način je baje izgnanih 800 židovskih rodbin. Kjer se Židi obotavljajo, tam jim nalože njihovo lastnino na vozove ter jim s silo odpeljejo do meje.

O cesarju Jožefu. Ko je cesar Jožef enkrat obiskal neko kaznilnico, so pripeljali pred njega vse kaznjence. Vprašal je vsakega posebej, kaj je naredil, da je zaprt, toda vsak je zatrjeval, da ni ničesar zakrivil in da je po nedolžnem zaprt. Le eden je skesano priznal, da je zaslužil kazen, ker je nekoga ubil. Cesar se obrne k ravnatelju in ukaže: „Hitro izpustite tega lumpa v prostost, da se ne boče drugi nedolžni pohujšali.“

Bombe za policijo. Ko je prišel v New Yorku po noči neki stražnik na stražnico, je opazil na pragu štiri bombe. Bombe, v katerih je bilo mnogo dinamita, so v vodi uničili. O storilcih ni nikakega sledu.

Pisemski nabiralniki na tramvaju. Poštni urad na Dunaju je sklenil v svrhu hitrejšega poslovanja, da napravi še to jesen na motornih vozovih cestne železnice pisemske nabiralnike, da bodo dospela pisma naravnost na kolodvor.

Bobne v vojski odpravijo. Že lani je vojna uprava sklenila, da odpravi bobne pri c. in kr. pešpolkih ter avstrijskem in ogrskem-hrvaškem domobranstvu. To se baje izvede v kratkem, kakor poročajo sedaj iz Dunaja. V bodoče bo imela vsaka stotnija po štiri trobentače. Glavni vzrok odprave bobnov je okolnost, da se v današnjih bitkah v obče ne morejo čuti signali bobnov in ker ne morejo bobnarji poleg bobna nositi in rabiti puške.

Zastrupljanje krvi z usno harmoniko. Nedavno je igral 16letni čevljarski vajenec Alojzij Zadražnik, pristojen v Kranj, z usno harmoniko ter se pri tem ranil na ustnicah. Zastrupil se je in v smrtno-nevarnem položaju so ga morali prepeljati v deželno bolnico v Ljubljani.

Švica proti alkoholizmu. Vsled ljudskega glasovanja se je v Švici sklenila postava, po kateri je prepovedano izdelovanje, uvoz in prevoz absinta. Kdaj pride v Avstrijo do kaj takega?

Gostilničarski monopol na Rumunskem. S 1. aprilom t. l. je na Rumunskem stopila v veljavo postava o gostilnah. Glavna gostilničarka je država, ki ima vse gostilne v svoji oskrbi. Nastavljenici v gostilnah dobe od države gotovo plačo. Na 540 družin pride ena gostilna. Prepovedano je v gostilnah igrati

na karte, tudi mihe ne dobi v gostilni na upanje nikake pijače. Postava je dobra, samo, če se bo izpolnjevala.

Misteriozni dogodek. Te dni so v brežiški župniji blizu Tuzle v Bosni opazili v gozdu nekega elegantno oblečenega človeka, ki se je takoj skril, ako je videl, da se ga opazuje. Obvestili so župnika, ki je zvečer izpalil par streliv, da bi tuja in eventualne njegove pomagače ostrašil, če bi kaj zlega name ravali. Zjutraj na vse zgodaj so župnika zopet poklicali, češ, da je tujec pred župniščem. Podal se je k njemu in ga začel izpraševati odkod in kam. Tujec je čisto zmedeno odgovarjal, in ko je župnik še zvedel, da je prejšnji večer izpraševal kmete za pot v Srbijo, je poklical vaškega kneza in dva močna fanti ter potem rekel tujcu, naj se v njihovem spremstvu nemudoma poda k oblasti v Tuzli. Vlada je namreč dala nalog, da se vsakega sumljivega tujca prime. Neznanec je takoj šel z ljudmi, župnik pa je moral iti obhajati bolnika. Nekaj časa je tujec mirno stopal dalje, naenkrat pa je potegnil revolver, 2-krat ustrelil sebe v glavo ter se s krvjo oblił zgrudil. Ležal je dve uri v nezavesti, potem pa nenadoma odprl oči in sedel. Okrog njega se je zbralo polno ljudstva, ki so se z njim razgovarjali. Tedaj se je vrnil župnik in ko je zvedel, kaj se je zgodilo, je neznanca takoj dal prenesti v župnišče, kjer mu je izpral rane, ga obvezal in okrepčal. Na župnikovo izpraševanje je neznanec odgovoril, da je streljal nase zato, da bi ne izdal svojih tovarišev in ne napravil žalosti svojim starišem. Ko so došli orožniki, so neznanca spravili v bolnišnico v Tuzli. Slučaj še ni pojasnen, zvedelo se je le še to, da je ta neznanec pred aretacijo v neki turški krčmi sežgal velik sveženj papirjev.

Običaji raznih narodov pri priseganju. Že v najdavnějšíh časih je bilo priseganje pri sodnji verski čin, in ta značaj se je ohranil do današnjega dne. Še najmanj se vidi verski značaj in verski izvor sodne prisige v Italiji, ker tam obstoji prisega le iz nekoliko besed, a ni spojena z nikako posebno ceremonijo. — Posebno slovesna je prisega na Angleškem. Tu se prisega pred sodniki, ki imajo na glavi posebne uradne lasulje, in oni, ki prisega, mora pri tem položiti na svojo glavo sveto pismo. Še pred nekaj leti je bilo predpisano, da se mora pri prisegi poljubljati sveto pismo. Vsled energičnega protesta zdravniških avtoritet je bil ta običaj opuščen iz higijenskih razlogov. — Na Španskem je prisega zelo komplicirana stvar. Oni, ki priseže, mora poklekati in desnico mora staviti na sveto pismo starega in novega zakona ter mora poslušati celo vrsto formul, na katere mora istotako z dolgimi formulami odgovarjati. — Na Francoskem in v Belgiji je prisežna formula precej enostavna, ter je tamkaj dovoljeno, da se proži roka k razpelu. — V naši monarhiji se prižejo na levo in desno razpela dve sveči. — V Rusiji mora priča pri prisegi položiti roko na sveto pismo. — Izven Evrope so povsem drugi običaji pri priseganju. Ko prisegajo Židje na Jutrovem, tedaj se pokrijejo; Perzijci stoje nad zakriviljeno sabljo, ter si na roki odprejo malo rano, da se zakolnejo pri svoji lastni krvi. Da izteče malo krvi pri prisegi, je navada tudi pri mnogih drugih vzhodnih narodih, na primer pri indijskih Parijah in pri Malajcih. Ti pomešajo kri s pepelom in ta simbolj ima označiti usodo, ki čaka onega, ki priseže po krivem. A Avstraliji nazivajo otroci z zaprtimi očmi duhove, v Koreji pa mora priča storiti sto poklonov. Najenostavnejša pa je prisega na Kitajskem, kjer se enostavno priča zakolne pri svoji vesti. Priča namreč samo prekriža roke na prsih ter čvrsto gledajoč sodniku v obraz mora izreči te besede: „Jaz prevzamam odgovornost za ono, kar porečem; ako ne porečem popolne resnice, izjavim se krivim.“

Bodoči duhovniki in misijonarji, to je pridni dečki 12 do 16 let stari, se še sprejemajo v pripravnico za duhovnike in misijonarje v Wolhusnu, župnija Lucern, Švica.

Za katoliško solnograško vseučilišče. Predzadnji teden se je vršilo v Solnogradu slavnostno zborovanje katoliškega vseučiliškega društva. Obisk je bil zelo dober. Predsedoval je zborovanju kardinal dr. Katschthaler. Zborovanje je počastil tudi prevzvišeni lavantinski vladika ekselencia dr. Mihael Napotnik. Kardinal Katschthaler je izvajal, da v svojem trdnem zaupanju do Brezmadežne upa, da se ustanovi katoliško vseučilišče. Končni govor je imel lavantinski knezoškof dr. M. Napotnik, ki je naglašal, da je Marijanski shod v zvezi s katoliškim vseučiliščem, ker je Mati božja, ki se je tako vspodbudno slavila na shodu, tudi mati učenjakov. Učenjaki vsak v svoji stroki iščejo po razlogih in postavah vesoljstva, a vsak pride po svojih raziskavanjih do meje, ki je ne more preoračiti: pride do pojma Boga. Z lepim zgledom je pojasnjeval, da je Marija mati vseh štirih od delkov vseučilišča.

Slovinci! Podpirajte svoje somišljenike!

NAŠIM GOSPODINJAM

priporočujemo priznani najboljši pridatek za kavo „ZAGREBSKI pravi FRANK“ s kavim mlincekom, kot izvrstni domači izdelek.

Edina slovenska kislá voda,**Tolstovrška slatina**

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je **izborno zdravilo**

za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezni v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborno zdravilo, temveč tudi osvežujoča namizna kislá voda. Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomestu 1896. in na higenični razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se pri oskrbnístvu Tolstovrške slatine, pošta **Guštanj, Koroško**, kjer se dobe tudi ceniki in prospekti. Del čistih dohodkov gre v narodne namene. Slovenci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kisló vodo.

Za obmejne Slovence!

Od vsakih 1000 K, za katere se kdo zavaruje za življenje pri meni, odstopim 4 K na me od-
: padajoče provizije, za obmejne Slovence. ::

Franc Pograjc, glavni zastopnik „Vzajemne zavarovalnice“, Maribor, Fabrikasse 21. Sprejemam zavarovanja proti ognju pod najugodnejšimi pogoji. 42

Kdor?

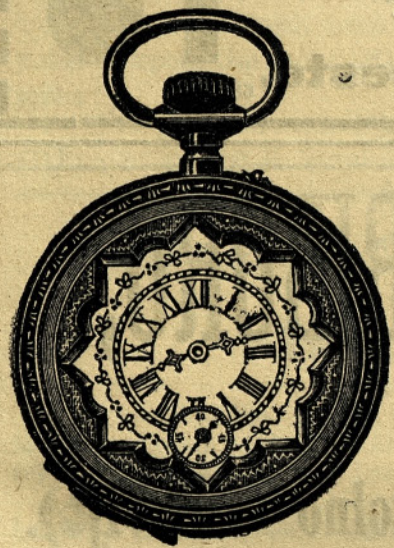
si hoče po ceni in dobro blago za jesen kupiti, naj se potruži in vsaj enkrat poskusi iti v trgovino

J. Ulaga: Maribor

Tegetthoffova cesta 21.

Postrežba točna in solidna.

Cene najnižje. :: Cene najnižje.

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor

Tegetthoffova cesta 39

peró kolodvorom, priporoča svojo bogato, zalogo zlatnine, srebrnine, ur i. t. d. po najnižji ceni.

Gramofone

s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn.

10

Priznana najboljša igrá za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

na debelo in na drobno

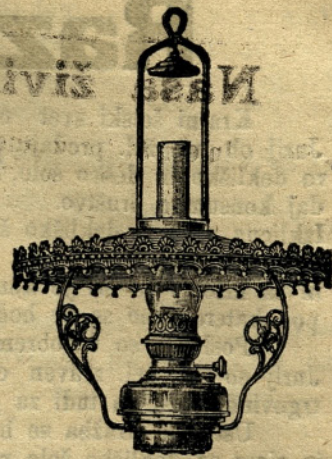
Franc Strupi: Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

***** Najsolidnejša in točna postrežba. *****

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v **CELJU**, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½% brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5% do 5½% brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

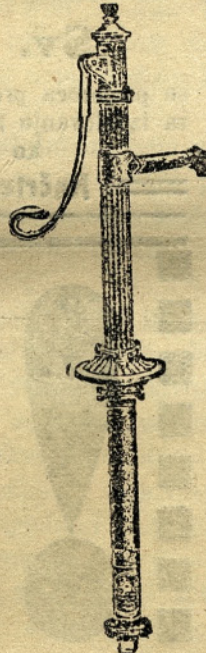
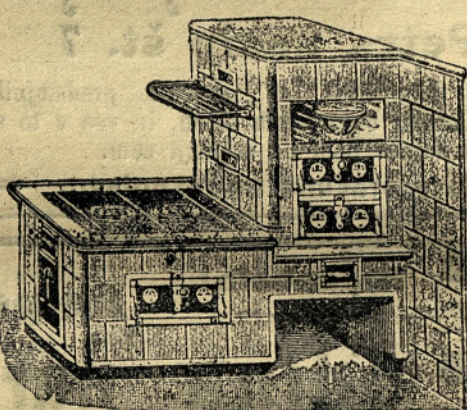
Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

4

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast. koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izde-
lujem vsake vrste tehnice, tudi premostne (Brücken-
wagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popra-
vilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem splohi vsa
v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno
in solidno, vse po zmernih cenah.

Zaloga pohištva

Franc Pieteršek,

Maribor, Koroška ul. 10

priporoča čast. duhovščini in sl. občinstvu svojo veliko zalogo raznovrstnega pohištva, iz trdega in mehkega lesa. Oprave za kuhinje, jedilnice, spalnice. Divane, vložke, mize, stole, ogledala. Železne postelje za otroke.

Vse po najnižjih cenah. Domače delo.

Proda se

jako lepa novoizdana

vila

s 4 stanovanjskimi sobami, prostornim vrtom, malo njive in sadonosičkom v prav lepem mestecu na Spodnjem Štajerskem pod ugodnimi pogoji. Naslov pri upravníštvu „Straže“.

Zradne

= zavitke

priporoča

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru.

Štampilje

iz kavičnika se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“. **Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba** Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamno-

seško podjetje v CELJU.

Stavbena in umetna kamnoseška
:: obrt s strojnim obratom. ::

Izvrševanje vseh stavbenih del:
kakor stopnic, fasad, podbojev,
pomolov, nastavkov itd. iz različ-
nih kamenov in cementa. ::

**Specialna delavnica in pode-
barski atelje za umetna cerkvena
dela kakor:** altarjev, obhajilnih
miz, prižnic, kropilnih in krstnih
:: kamnov itd. ::

Brušenje, puliranje in struganje
:: kamena s stroji. ::

**Mnogoštevilna zaloga nagrobnih
spomenikov** iz različnih marmornih
vrst granitov in sijenitov po razno-
vrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih
:: rodbinskih grobišč (rakev). ::

Tlakovanje cerkva, dvoran in
hodnikov s šamotnim ali cementnim
:: tlakom. ::

Izdelovanje pohištvenih plošč iz
različnih najbolj idoših marmornih
:: vrst v vseh oblikah. ::
Popravljanje spomenikov, udela-
:: vanje napisov v iste. ::

Razglas.

Krajni šolski svet občina trg in občina okolica Sv. Jurij ob juž. žel. prodajo potom javne nstmene dražbe staro deklško in deško šolo, kakor tudi hišo, v kateri je sedaj konsumno društvo.

Izključna cena za deklško šolo znaša 5000 K
za deško šolo 4500 K
in za hišo, v kateri je konsumno društvo 7000 K
pod katero ceno se ne bo prodalo.

Poslopja so v dobrem stanju, stoje v sredini trga Sv. Jurij ob juž. žel. zraven cerkve, zelo pripravna za kako trgovino, obrt, pa tudi za privatna stanovanja.

Ustmena dražba se bode vršila dne 21. avgusta 1910 in sicer za deklško šolo v novi šoli, soba krajni šolski svet točno ob pol 9. dopoldne, za deško šolo in hišo, v kateri je konsumno društvo v občinski pisarni okolice Sv. Jurij ob juž. žel. tudi isti dan točno ob desetih dopoldne.

Kot varščino je položiti za vsako poslopje 1000 K v gotovini, ali v hranilnični knjigi, ostanek kupnine je plačati v teku osmih dni.

Natančnejši pogoji se bodo objavili pred dražbo.
Za občino trg Sv. Jurij ob j. ž., Za krajni šolski svet
Franc Pisanec, dr. Jos. Povalej,
župan. t. č. načelnik.

Za občino okolica Sv. Jurij ob juž. žel.

105 Jožef Ratej, župan.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Priporočam

patentirane varnostne priprave za mlatilnice katerih neprecenljiva vrednost se je povsod obnesla. — Veliko komadov praktično v radi v vseh delih dežele. — Ivan Rebek, ključavničarski mojster Celje. 100

Zastonj dobite majhno esperantsko slovnico in slovarček, ki jo predelate v par urah in ki vam odpre celi svet, ako naročite „Popolno slovnico esp. jezika“ (2 izdaja, 1.30 K s poštnino), ki jo lahko prodate svojemu prijatelju. K 5 izvedom (6.30 s poštnino) priložimo seveda zastonj 5 majhnih slovnice in slovarčkov, povrh pa še zvezek anekdot. Založništvo esp. knjig Lj. Koser, Juršinci pri Ptaju. 106

Vage

za vagona, voze (mostne), centimalne, škalo, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdelne ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb,
tovarna za vage,
Brno, Zidenice Moravsko.
80 slovanska obrt.

Tovarniška zaloga

vsakovrstnega papirja, pisalnih in risalnih potrebščin, trgovskih knjig na debelo in drobno pri
Goričar & Leskovšek, Celje

Graška ulica šte. 7.

Lasna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po novih predpisih. — Zaloga vseh tiskovin za urade. :: :: :: ::

Slovenska trgovina

z modnim in manufakturnim blagom ter krojaškimi potrebščinami - - -

J. N. Šoštarč, Maribor

samo Glavni trg šte. 19

priporočam p. n. občinstvu svojo veliko zalogo svakovrstnega najnovejšega in najmodnejšega blaga iz samo prvih in najboljših tovarn.

Postrežba točna in stroga solidna. :: :: ::

Prva velika zaloga čevljev v Celju.

priporočam p. n. občinstvu najfinije in najcenejše čevlje za gospode, dame in otroke.

Originalni ameriški čevlji

za gospode in dame. Velika izbira čevljev za telovadbo, tenis in dr. 97

Z odličnim spoštovanjem Štefan Strašek.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ogromno

denarja si lahko prihranite ako takoj naročite čajgastostanke za ženske obleke, 20 metrov po 8, 10 in 12 K, iz narodne veletrgovske hiše

R. Stermecki, Celje.

Umetni zavod za slikanje na steklo

Maks Tušek : Ljubljana

Sv. Petra nasip št. 7

se priporočam preč. duhovščini in cerkvenim predstojnikom za izdelovanje slikanih cerkvenih oken, in vse v to stroko spadajoča dela po najnižji ceni.

Načrti in proračuni na razpolago.

Na debelo!

Priporočam se

Na drobno!

edina narodna trgovina

galanterijskega, norimberškega in modnega blaga, kakor tudi igrač.

Prica & Kramar v Celju

na voglu Graške in Krožne ceste. 68

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavarovanjem

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjžice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti se poštno hranilno položnico na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4½%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poročstvo po 5½%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izjema praznike. — V uradnih urah se sprejema in plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.

ROBERT DIEHL, žganjarna, Celje,

priporočam svojo doma žgano slivovko, tropinovec, vinsko žganje, brinjevec kakor tudi

štajerski konjak.